

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 137 (3001) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 június 20

Német gyalogos hadosztályok áttörték az északi egész védelmi vonalat

Döntő eredmény a nagy ostromban. A győztesek 1288 erődítményt foglaltak el. A körülrárt Tobruk előtt az olaszok és németek megkezdették a külső védelmi vonalak támadását

A péntek esti hadijelentések jelentős előhaladásokról számolnak be Szabasztopol és Tobruk ostromában. Szabasztopol erődrendszerét a szárazföld felől teljesen elfoglalták, s itt az utolsó védelmi vonalat is a németek birtokba kerítették. A városba szorult orosz hadsereg elfogatása tehát előre látható. Szabasztopol volt az oroszok legjelentősebb

ladi kikötője, melyet különösképpen felszereltek a legkorszerűbb erődberendezéssel, mert ez a hely az egyedüli, melyen Oroszország a maga tengeri kijárát úgy Kisázsia, mint Európa irányában fenntarthatta. Oroszország hajógyárjai is ide voltak összpontosítva. A pénteki hadijelentések így szólnak:

(Berlín.) (MTI.) A Német Távíróiroda jelenti a Führer főhadiszállásáról. A véderőfőparancsnokság közli: A Szabasztopol elleni támadás csütörtökön döntő eredményre vezetett. A védelmi övezet északi szakaszán bevert német gyalogos hadosztályok áttörték az erős tüzérségi és repülővédelmi vonalat és széles arcvonalon elérték Szabasztopol városával szemben lévő Szevefnaja öblöt. Ezzel 12 napi kemény harc után az erődítmény egész északi része, egy erődítmény kivételével kezünkbe került. Ennek az utolsó támaszpontnak bevétele küszöbön áll. A szovjet csapatok kétségbeesett ellentámadásai összeomlottak. A erődítményvonal déli részén román csapatok kemény harcok árán kivetették az ellenséget fontos állásaiból. Június 7. és 17. közt a foglyok és szákmány száma a következőkre emelkedett: 7585 fogoly, 20 harciocsói, 68 löveg és egy páncélos került kezünkbe. Az igen súlyos részleges harcokban 1288 földi és betonerődítményt foglaltunk el. 46.239 aknát szedtünk fel.

A keleti arcvonal más részein tovább tart az arcvonal mögötti területek megtisztítása. A szovjet több helyi támadását visszavertük. A Jeges-tenger partvidékén Murmansz és Jokonga kikötőjének berendezéseit legnagyobb méretű bombákkal árasztottuk el és egy 6.000 tonnás kereskedelmi hajót elsüllyesztettünk. Egy másik nagy teherhajót megrongáltunk.

Észak-Afrikában az ellenséget tovább vertük vissza kelet felé. Német és olasz csapatok a bekerített Tobruk erődjéért sok ellenállási fészket pusztítottak el, amelynek során 1000 embert elfogtak. 10 harciocsót szétlőttek és nagy mennyiségű támadófelszerelést, valamint egy nagyobb utánpótlási raktárt szákmányoltunk.

Könnyű harci gépeink Anglia déli partja előtt napközben felgyújtották Brixham kikötőjének tárházait. Németország nyugati partvidékén egy magányosan szálló angol bombázó nappali támadása kisebb veszteséget okozott a polgári lakosság körében. Szabasztopol előtt különös bátorságával tüntette ki magát egy szárszói gyalogos századunk, amelynek parancsnoka a lovagkeresztet Schlager százados a harcokban elesett. Seiler százados, az egyik felderítő ezredünk csoportparancsnoka a keleti harctéren egy éjszakán 3 szovjet szállítógépet és egy vadászt lőtt le. (Róma.) (Stefani jelenti.) Az olasz főhadiszállás 751. közleménye: A ten-

gelyhatalmak csapatai érintkezésbe jutottak Tobruk külső védelmi állásaival. A legutóbb elfoglalt körzetben a győztes harcokat folytatjuk.

Győzelmi sorozat Északafrikában

(Hadműveleti övezet.) (MTI.) A Stefani-iroda Észak-Afrikába kiküldött tudósítója jelenti: A tengelycsapatok tovább nyomulnak előre kelet felé. Az ellenség könnyű egységekkel hiábavaló kísérletet tett arra, hogy késleltesse az előnyomulást. A hadműveletek Tobruk szakaszán szakadatlanul folynak. Egységeink öoznlenek az arcvonal e szakaszára. Tobruk erődjének tüzérsége kísérletet tett arra, hogy megakadályozza

Az ellenség ellenállási fészkeinek megtisztítása során mintegy száz hadifoglyot ejtettünk továbbá tíz harciocsót elpusztítottunk és mindenféle fajta bőséges hadianyag szákmányt ejtettünk. Ezenkívül hatalmunkba kerítettünk 15 repülőgépet. A nagy számban megvívott légharcok során tíz gépet lőttek le a német vadászok. A Fekete-tengeren harcra vetett gyorsnászád hajóraj egységei Szabasztopol előtt elsüllyeszttek egy további bolsevista búvárnászadot. (MTI.)

Kétségbeesett helyzet a bolsevisták krimi csoportjában

Berlnből jelentik: (B. T.) A Szabasztopol harcokkal kapcsolatban érkező hírek arra mutatnak, hogy a bolsevisták kétségbeesett helyzetben vannak. Menesikov Teodor, a kommunista párt krimi csoportjának titkára táviratban közölte a Kreml-lel, hogy a lnáyok százait sorozták be a hadseregbe. A férfiakat és asszonyokat egyaránt besorozták a védők közé.

Churchill és Roosevelt találkozója az angolszások középkeleti helyzetének rosszabbodása miatt történt

Amerikai beismerés: A tengelyhatalmak a Földközi-tengeren elérték céljukat

(Genf.) (NTI jelenti.) Mint Newyorkból jelentik, a washingtoni rádió közölte, hogy Churchill és Roosevelt közt megtörténtek az első megbeszélések. A Newyork Times a látogatással kapcsolatban azt írja, hogy gyors változások várhatók. Egy második arcvonal új problémákat és új lehetőségeket fog teremteni. Ez az oka Churchill amerikai tartózkodásá-

nak. Jelenleg Középkeleten a helyzet határozottan rosszra fordult az angolok számára. A Newyork Herald Tribune szerint a tengely a földközi-tengeri ütközetben elérte célját; elvágta a Libia felé vezető brit összeköttetéseket, ugyanakkor Rommel előretört. (MTI.)

Tudósításunk folytatása a 2-ik oldalon

Elhalkuló parlamentek

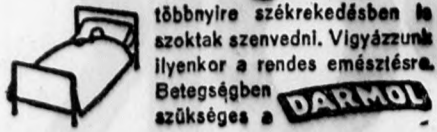
Irta Dr. PAÁL ARPÁD

A most folyó parlamenti tárgyalások tulajdonképpen magára a parlamentárizmusra vonatkoznak, vagyis arra a közjogi helyzetre, melynek szabálya az, hogy az ország sorsa felől a népképviselőlet legfőbb testülete határozzon. Ezt az alkotmányos eivet már tizenkét évvel ezelőtt érinteni kezdte a kényszerűség. Az 1930-ik évi világgazdasági válság Magyarországot is olyan helyzetbe juttatta, hogy az országos gazdálkodás legfontosabb kérdéseit gyors intézkedések alá kellett vennie, s minden olyan vonatkozást is, mely az országos gazdálkodást behatóbban érintette, (mint például a hadseregszervezést és egyéb nagy beruházásokat), mind a sürgősebb cselekvések tárgyává kellett tennie. A gyors és sürgős tennivalók szüksége mellett még taktikai okok is léptek föl, melyek azt kívánták, hogy az ország legfontosabb ügyei a nyilvános megvitatások piacára ne kerüljenek, mert ezekkel nemcsak akadályosabb és lassabban haladó lesz a megoldások sorozata, de ellenséges világáramlások ellenhuzásait is fölkeltheti.

Ilyen meggondolások között hozta az 1931-ik évi magyar parlament azt a törvényt, mely azokra a legfontosabb hatáskörökre nézve a kormánynak adott fölhatalmazást, hogy még törvényhozóként is eljárhasson, s csak utólag tartozzék valami általános beszámolóval a parlament előtt. Az akkor hozott ilyen tartalmu törvény (az 1931. évi 26. törvénycikk) mindössze csak annyi korlátot, illetve felelősségbeli könnyebbitést adott a kormánynak, hogy egy 33-tagu parlamenti bizottságot küldött ki, melylyel a kormány a kivételes hatáskörébe utalt fontos kérdéseket bizalmasan megvitassa. Azóta ezt a kivételes hatalomról szóló törvényt évről-évre megújították, meghosszabbították, s az ország területnagyságához képest a parlamenti bizottság tagjai számát is fölemelték. Most már ebben az évben 42 tagja volt ennek a zárt üléseken tárgyaló „kis parlament”-nek. A jelenleg tárgyalás alatt levő törvényjavaslat is ennek a további megújításáról kíván intézkedni.

A kivételes kormányhatalomról szóló törvények ilyen sorozatos megújulása tehát mintegy rendszerre változott. Hiszen immár tíz évet meghaladó idő óta tart, s így aránylag hosszú időn keresztül mintegy rászoktatva az ország közönségét, hogy a népképviselőlet helyett tulajdonképpen a kormány legyen a törvényhozó is, még pedig éppen az ország legfontosabb életkérdéseiben. Formailag parlamenti meghatalmazásra történik ez, lényegileg azonban a parlamenti legfelsőbb hatáskörnek, a törvényhozói szuverénitásnak a kisebb területre való visszaszorítása. Kedvez a kor-

Betegek

mányzat központi hatalmának, s az ország közéletének a súlypontja a törvényhozásról át is ment a kormányzatra, ami a közigazgatás szervezeteiben is éppen olyan világosan észlelhető, mint a gazdasági, társadalmi és szellemi élet minden vonatkozásában, s az egykori helyi önkormányzatok erejének mind fokozottabb felszívódásában. Feltűnő megnyilatkozás az is, hogy maga a parlamenti testület, a népképviselői szervezet legfőbb alakulata halkán elszintelenedett, s mindinkább kiesett a közérdeklődésből.

A parlamentek súlypontjának a kormányzatokra való áthárulása nemcsak nálunk lett közéleti jelenség, hanem más államokban is mindinkább feltűnővé vált. Tehát világirányzati áramlásnak is vehetjük, hogy a parlamentarizmus egyre vesztit régi tartalmából és mindinkább erőtlenedik az államhatalom egyéb tényezőivel szemben. Lehet, hogy ez csak az általános világhelyzetből kifolyólag, vagyis annak az emberiségi helyzetnek a következménye, mikor mindenütt a gyors, a központi erejű, a diktatórikus cselekvésekre van szükség, mely nem tűri meg a hosszas megvitatásokat, s így nem tudja megvárni, míg az országok életének minden részletéből egységbe gyülekeznek a vélemények. A közvélemény ilyen lassabb ütemű felnevelkedése helyett az ösztönzerű mozdulatok kellenek, s ezek gyorsasága pótolja a megfontolások bölcsességét. Mozgalmas időkben a gyorstevések mentik meg a jelen helyzetet, s ezek nyitnak utat a jövő lehetőségeknél. Lehet, hogy a parlamentarizmus mostani elszintelenedése is mind ennek a mozgalmas átváltozásnak a megnyilvánulása.

Ez az átváltozási korszak pedig nem ígérkezik rövid idejűnek. Nemcsak a háború befejezése az, ameddig ezt a korszakot számítani lehet, hanem a háború utáni elrendezkedés is még időbe kerül. Kérdés, hogy éppen ennek az elrendezkedésnek is az lesz-e a módja, amilyent a háborús feszültségek a parancsolás töltetlen-ségében kifejlesztettek? Éppen a jó béke társadalmi, gazdasági és szellemi megszervezése érdekében szükségesnek látszik, hogy ne csak központi gyors elhatározások érvényesüljenek, hanem a közélet minden részlete érvényesülni tudjon és egymással egyensúlyba jusson. Taktikai szükség sem lesz arra, hogy bizonyos belső kivételek kifelé ne hallatszódnak, s a közélet teljességének bizonyos részei eltakarva maradjanak. Az lesz éppen a szükség, hogy minden kifejezésre jusson, s ne maradjanak eltakart érdekek, elnyomott érzések, s hátsó gondolatokba való visszavonulások, melyekből majd egy jövőendő háború anyaga gyűlhetne.

Tehát már a mozgalmas átváltozások korszaka se tarthatja fenn mindvégig, hogy a parlamentarizmus szintelenül maradjon, s a népképviselő legmagasabb fokán is téttlenségre kárhózdíjk. Az aztán megint más kérdés, hogy ennek a népképviselőnek az összetétele a népből még gyökerebb felnevelést fog kívánni. A lényeg az, hogy a népképviselőnek ismét elhatározóbb és döntőbb erejűvé kell lennie. Ehhez képest csakugyan ideiglenes jellegűnek kell tekintenünk, hogy parlamentünk most ismét a kivételes kormányzati hatalom további meghosszabbításáról hoz újabb törvényt. A most tárgyalódó ilyen törvényjavaslat ugyan az újabb felhatalmazás idejét is többre szabja, mint ahogyan azt az eddigi hasonló tárgyú törvények tették. Az eddigi törvények csak egy-egy esztendőre adtak felhatalmazást; az új törvényjavaslat a kivételes jogú kormányzás idejét 1943. év végéig nyújtja meg, tehát másfél évre növelte azt az időhatárt, melyben a magyar parlament mintegy felfüggeszti a maga működését.

Az új törvény ezzel a nagyobb időhosszabbítással még nyomatékosabban kihangsúlyozza, hogy az ország népe a kormányzatra bizza a maga sorsa intézését. Bizalom nyilvánítása ez, de egyúttal a legsúlyosabb teletőség átruházása is. Mögötte a nemzetegység akarata áll, mely a háborúban való győzelemért a kormányzatnak minden erőt rendelkezésre kíván bocsátani. Viszont, amikor mégis időbeli korlátot szab a kivételes hatalomnak, ezzel arra is utal, hogy az ország népe várja azt az időt, mikor a béke megszervezésében nem központi parancsolások fognak a döntők lenni, hanem a népet akarathatóságára, mely minden részletből felnevelve, egyúttal minden részletet össze tud egyeztetni. Szóval: az a törvény, mely a parlamentarizmust most korlátozza a maga határidő-szabásával kifejezi, hogy a népképviselő legfőbb rendelkezési jogát a magyar nemzet életére nézve szabálynak tartja, s így a parlamentarizmust visszavárja.

Az angolszászok veszélybe jutottak Középkeleten

Angol lap a Földközi tenger elvesztéséről

(Berlin.) (MTI.) Illetékes német helyről közlik: Német politikai körökben Churchill washingtoni útját olyan kényszerutazásnak tekintik, amelyre részben a libiai helyzet, részben a Földközi-Tengeren legutóbb lefolyt események és részben a szövetségesek állandóan növekvő hajóterhiányának rendkívül sürgős problémája ösztönözte. A Wilhelmstrassen Churchill utazását a brit kényszerhelyzet és kétségbeesés újabb megnyilvánulásának tekintik. (MTI.)

Róma. (MTI.) Churchill váratlan washingtoni utazását — írja *Gayda* a *Giornale d'Italia*ban — hír szerint az észak-Afrikai és földközi-tengeri események okolják. Az utazás célja azonnali és intenzív angol-amerikai együttműködés megteremtése a Földközi-tengeri háborúban Churchill és Roosevelt megbeszélései zárt ajtó mögött folynak le. A háborúért leginkább felelős két férfi megvizsgálja a helyzetet. *Gayda* megállapítja, hogy a tonnaháború kezd válságos

Apollo Filmszínházban
Dumas világhírű regénye. Gróf Monte Cristo testvérfilmje
Ürdög torony

Belvárosi
Vasárnap utoljára, a legragyogóbb vigjáték:
HOTEL KIKELET
Páger Antal, Turay Ida, Mály Gerő, Pethes, Uray Tivadar
Hétfőtől: **Rökk Marika** óriási varieté filmje.

Vidámság, kacagás, fiatalság, és 100 gyönyörű leány filmje
Leányálmok Főszereplője: Alida Valli
a CASINOBAN

lomnak, ezzel arra is utal, hogy az ország népe várja azt az időt, mikor a béke megszervezésében nem központi parancsolások fognak a döntők lenni, hanem a népet akarathatóságára, mely minden részletből felnevelve, egyúttal minden részletet össze tud egyeztetni. Szóval: az a törvény, mely a parlamentarizmust most korlátozza a maga határidő-szabásával kifejezi, hogy a népképviselő legfőbb rendelkezési jogát a magyar nemzet életére nézve szabálynak tartja, s így a parlamentarizmust visszavárja.

katonai tudósa foglalkozik a tengely-hatalmak északafrikai katonai sikereivel és azt írja, hogy az ellenség az ottani harcokban hatalmas ütőerővel tett tanúságot. Ebben a tekintetben felülmúlták a brit csapatokat. Ugy látszik, hogy a harcokban a brit légifegyverem csődöt mondott és az ellátás sem működött jól. Ennek következménye az volt, hogy meglehetősen veszteségeket szenvedtek páncélosokban.

Genéből jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenté: Péntek esti londoni lapok szerint a második arcvonal kérdéséről folyt Churchill és Roosevelt washingtoni tanácskozása. A problémát beható vizsgálat alá kell venni. Az *Evening News* azt írja, hogy a tárgyalásokon kétségtelenül nagy szerepet fog játszani a Középkeletet fenyegető veszély is. Ezzel kapcsolatban mindenképp az fogják meg tárgyalni, hogy milyen megerősítések szükségesek Középkelet számára.

Genéből jelentik (MTI.) A NTL. jelenté: Londoni jelentés szerint a *Daily Mail* a britek északafrikai vereségével kapcsolatban azt írja, hogy Rommel olyan súlyos csapást mért a 8-ik brit hadseregre, hogy az mindenképp nagy megerősítésekre és hadianyagpótlásra szorul, amelyet azonban a Földközi-tengernek a tengely által történt lezárása miatt csak az Afrika körüli hónapokig tartó úton kaphatnak meg. Így tehát újabb teher nehezedik az erősen meggyengült brit kereskedelmi hajóhadra.

A spanyol külügyminiszter Rómában

Amerikai támadás Törökország semlegessége ellen

(Róma.) (Stefani jelenté.) Serrano Suner spanyol külügyminiszter Ciano gróf olasz külügyminiszter kíséretében Rómába érkezett. A pályaudvaron Pavolini népművelésügyi miniszter és a római spanyol nagykövét fogadták az érkezőket. Az egybegyűlt tömeg lelkesen ünnepelte Suner és Ciano külügyminisztereket. (MTI.)

(Ankara.) (NTI jelenté.) Mint közlik, több észak-amerikai repülőgép a Fekete-tenger északi partjai feől ismét átrepülték Törökország területét. Mintegy 13-14 gép sértette meg a török semlegességet. A török légvédelmi tüzérség tüzelte az idegen gépekre. Eddig beérkezett jelentések szerint az észak-amerikai repülőgépet a partvidéken csütörtök este vették tűz alá török részről. Hivatalos török jelentést eddig még nem adtak ki. (MTI.)

töttét. Mintegy 13-14 gép sértette meg a török semlegességet. A török légvédelmi tüzérség tüzelte az idegen gépekre. Eddig beérkezett jelentések szerint az észak-amerikai repülőgépet a partvidéken csütörtök este vették tűz alá török részről. Hivatalos török jelentést eddig még nem adtak ki. (MTI.)

Hirdessen a Magyar Lapokban

Könyvet, papírt, írószereket

Kőrösi János

új könyv- és papírkereskedésében

vásároljon. Előzékeny, pontos kiszolgálás. Nagyvárad, Rákóczi-ut, Széchenyi-tér sarok. Telefon: 30-04.

Hadijelentés a magyar csapatok arcvonaláról

Kitűnő vitézi tettek a szovjet támadások visszaverésében

Budapestről jelentik: (MTI) A Honvédezők 7-ik számú jelentése. A honvédezők főnöke közli: A magyar csapatok arcvonalán csak szörnyös felderítő és tüzéségi tevékenység volt. Az arcvonal mögötti területen biztosító csapataink ébersége orvlövészbandák orvkisérletét hiusította meg. Junius hó első hetében erős szovjet támadások visszaverése után vitéz-ségükkel különösen kitűntette magát Megyesi Kálmán hadapródörnéster, Tóth József tizedes, Bánhegyi Dezső, Barca János és Hardi László honvéd.

Támadás nótaszó között az ellenségre

Budapestről jelentik: (MTI) A 7-ik számú hadijelentéssel kapcsolatban illetékes helyről a következőket közlik: A bolsevisták láthatólag még nem hevertek ki azokat a súlyos veszteségeket, amelyek két héttel ezelőtt sikertelen támadásul elszenvedtek. A másik magyarázata a viszonylagos nyugalomnak, hogy a szövetségesek tervének keretén belül a magyar csapatok feladta egyelőre a védekezés. A szembenállók önálló vállalkozásokkal gyekeztek egymás helyzetét kölcsönösen felderíteni. A bolsevisták ilyenféle kísérletei csapataink éberségén mindenütt megghiusultak. Saját vállalkozásaink igen eredményesek voltak. Így például folyó hó 25-én egyik vállalkozó csapatunk elfoglalt egy bolsevista támaszpontot, azt lerombolta és veszteség nélkül visszatért. A bolsevisták a vállalkozás során 18 halottat veszítettek. Általában megállapítható, hogy a bolsevista hadsereg harcikedve csökkent. Ezt nemcsak az a jelenség bizonyítja, hogy a harcbanálló csapatainkhoz naponta futnak át szökevény vörös katonák, hanem leginkább az is, hogy az arcvonal mögötti területeken fiztosító feladatot végző csapatainknál az elmult héten több orvlövész csapat jelentkezett és megadták magukat. Ezek az orvlövészek a szovjet legjobb válto-gatott harcosai, akik tisztában vannak a hadijog elvileg nem ismer kegyel-met. Saját csapataink harci szelleme egyébként kiváló. Szinte legendába il-lő az a vitézség, amelyet az egyes hon-védeink a harcokban tanusítanak.

Az arcvonalról beérkezett jelentések olyan sok honvédhősökről emlékeznék meg, hogy megokoltnak láttuk egyes-eknek névszerinti kiragadását és a hadijelentésben való névszerinti meg-említését. A mostani hadijelentésben kiemelt Megyesi Kálmán hadapródör-némester, rohamlövégparancsnok bátorsá-gát és hidegvérét azzal bizonyította be, hogy közvetlen közelségbe engedte a támadó ellenséges harcokcsikat. Amikor a támadók már a lövegállás előtt voltak, megnyitotta a tüzet és si-került három harcokcsit megsemmisi-teni. Barca János honvéd látta, hogy egy orosz harcokcsi a terep ügyes ki-használásával kivonja magát a tűzből és így akar betörni állásainkba. Löve-gét az erős ellenséges tűzben olyan kö-zeli állásba vontatta, amellyel szemben az ellenséges harcokcsi nem talált vé-delmet. A harcokcsit pontos találatok-kal mozgásképtelenné tette, legénysé-

gét pedig kézigránatokkal leküzdötte, azután maga ugrott a szovjet harcok-csi páncélos tornyába, azt megfordí-totta, a bolsevista gyalogságot a harc-kocsi tornyából tűz alá vette. Olyan eredményes tüzet nyitott meg, hogy igen tevékenyen közreműködött a tá-madás elhárításában. Bánhegyi Dezső honvéd egy orosz harcokcsit kézigráná-tokkal mozgásképtelenné tett. A harc-kocsi kezelőit kézigránatokkal lekü-zdötte, azután énekszóval támadott a harcokcsit követő gyalogságra. Annyi-

ra magával ragadta bajtársait, hogy a vasmegeyi katonák egész csapata néta-szóval hajtotta végre az ellentámadást. Tóth József tüzer-tizedes azt a pa-rancsot kapta, hogy a harcokcsik mö-gött előnyomuló ellenséges gyalogsá-got mindaddig feltartsa, amíg a moz-gásképtelenné tett ellenséges harcok-csikat honvédeink a bennlévő legény-ségtől megtűszítják. Tóth József a sokszoros tulerével szemben feladatát a legnagyobb sikerrel oldotta meg. Há-rom súlyos sebtől vérezve is kitartott

helyén, mindaddig, míg az ellentáma-dás sikerrel járt. Hardi László ke-rékpáros rajparancsnok ellentámadás során példás hősiességgel járt csapatai élén. Közelharcban több szovjet har-cost lelőtt, majd a puska agyával har-colt és amikor puskájának agya eltő-rött, a csuasz szuronnal foivtatta a közelharcot. A küzdelem után vala-mennyiüket vitézségi éremmel tüntette ki a hadseeregparancsnok.

Százmillió font összegű állam-kölcsön Törökországban

Istanbulból jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: A török nemzetgyűlés pénteken megszavazta azt a törvényjavaslatot, amely a kormányt meghatalmazza egy nemzetközi kölcsön kibocsátására. A kölcsön összege 100 millió török font, a nemzetgyűlés ezzel befejezte munká-ját és megkezdte nyári szünidejét.

Az északafrikai angol vereség következményei

Az északamerikai állampolgárokat haza hívják Egyiptomból. Churchill lemond a második arcvonalról és sürgős segítséget kér Rooseveltől

Buenos-Airesből jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Washingtonból érkező híradás szerint az északamerikai kormány hivatalos közleményében azt tanácsolta az Egyiptamban lévő északamerikai polgárokknak, hogy minél gyorsabban hagyják el Egyiptomot.

Buenos-Airesből jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Az Associated

Press felfogása szerint Churchill wa-shingtoni utját a földközi-tengeri hely-zet magyarázza. Churchill pillanatnyi-lag lemond a második arcvonal felál-lításáról és haladéktalanul segítséget kér az Egyesült Államok részéről.

Rómából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A Popolo di Roma rá-mutat arra, hogy az angol-szovjet szer-ződésben lévő titkos megállapodások,

amelyek megkötését Eden niába ta-gadta több semleges államban, így Svájcban és Törökországban nagy ked-vetlenséget keltett. Egy baseli lap an-gol forrásból származó értesülése alap-ján a titkos záradékok tartalmát a kö-vetkezőkben ismerteti: Anglia elismeri a Szovjetnek azt a jogát, hogy meg-tartsa mindazokat a területeket, ame-lyek 1941 június 22-ig birtokában vol-tak, vagyis Finnországot, a Balti álla-mokat, Lengyelország keleti részét, Besarabiát és Bukovinát. Moszkvának jogában áll továbbá Bulgária bolsevi-zálása és kijárat biztosítása a Földkö-zí tengerre. Görögország az angol ko-ronagyarmatokhoz hasonló helyzetbe kerülne.

Az 1939-40. évi állami zárszámadás a parlament előtt

Bizottsági tárgyaláson végleg elfogadták a zsidó birtokokról és az orvosi szolgálatról szóló törvényjavaslatokat

Budapest. (MTI.): A kormány kivé-teles hatalma meghosszabbításáról folyt a vita pénteken is a képviselőházban. Az ülés folyamán Horváth Ferenc a kor-mány munkaházépítési akciójával fog-lalkozott. Sokalta a munkásoknak nyuj-tott kölcsönökért az öt és félezázalékot. Meskó Zoltán sürgős intézkedést kért a falunak orvosokkal és egészségés ivó-vízzel való ellátására. Papp Mihály azt kívánta, hogy először a hadsereget lás-sák el a szükséges dolgokkal. Kállay mi-niszterelnök terjesztetet be ezután az 1939-40. évi állami zárszámadást. A legközelebbi ülést a jövő héten, kedden tartják.

A MTI. jelenti: A képviselőház egye-sített bizottságai befejezték a zsidók mező- és erdőgazdasági ingatlanairól szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását. A bizottságok egyes stiláris módosítások-kal a javaslatot részleteiben is elfogad-ták. A képviselőház egyesített bizot-tsága pénteken délután vitéz Bobory György elnöklésével részleteiben is le-tárgyalta a városi, falusi és körorvosok, valamint egyes egészségügyi rendelkezé-sék módosításáról szóló törvényjavasla-tot.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Schuster Lajos, a német birodalmi mező-gazdasági és közellátásügyi miniszte-rium osztályfőnöke, a mezőgazdasági iparok magyar nemzeti bizottságának meghívására Budapestre érkezett. Pén-

teken este a Hungária szálló külön-ter-mében a meghívott közönség előtt elő-adást tartott az európai mezőgazdasági iparok helyzetéről és jövőjéről. Schuster osztályfőnök előadását a nagy térgaz-dálkodás ismertetéssel vezette be. Az élelmiszer és anyagellátás tekintetében a nagytergzdálkodás világszempon-tok szerint három hatalmas területre: Ame-rikára, Keletázsra és az európai kon-tinensre támaszkodik. A nagytergzdál-kodásban az egyes nagyterületek önei-látása lesz a szabály. Ebben az új ösze-függésben megszűnik az európai malom-ipar túlméretezettsége, valamint a zeir-al való önellátás teljességét a tejgaz-dálkodás színvonalának emelése és az olajosmagvak termelésének fokozása biztosítja majd. A cukorgazdálkodás te-rületén a nyers-cukor behozatalát mint-egy félmillió tonna erejéig a cukorrépa-termelés kiterjesztése fogja pótolni, vagyis a cukoripar foglakoztatottsága is emelkedik majd. A burgonyatermelést is fokozni kell, ami a burgonyafeldolgo-zó in rokat fogja fellendíteni. Magyar szemponthól különös jelentősége van még a gyümölcs- és fozelékfeldolgozó iparágak, amely a tengerentúli beho-zatalt az európai nagytergzdálkodás révén feleslegessé fogja tenni. A nagy érdeklődéssel és tapsal fogadott elő-adásért dr. vitéz Guóthfalvy Dorner Zoltán miniszteri tanácsos egyetemi ma-gántanár mondott köszönetet.

Rejtélyes kiürítés Keletanglia-ban egy négyzetkilométernyi területen

Stockholmból jelentik: (MTI) A Na-metTávirati Iroda jelenti: A Stockholm Stidningen jelentése szerint a brit hadügyminiszterium közleményében felszólította Kelet-Anglia egy bizonyos négyzetkilométernyi területének lakos-ságát, hogy június 20-án hagyják el a területet. A közlemény megtiltja a la-kosságnak, hogy találgatásokba bo-csátkozzék a hadsereg által történt át-vétel okairól.

Kormányértekezlet az ország ellátásáról

A Budapesti Értesítő jelenti: Szom-baton délelőtt a miniszterelnök elnök-lésével a belügyminiszter, a pénzügy-miniszter, a honvédelmi miniszter, a kereskedelem és közlekedésügyi mi-niszter értekezletre ült össze. A meg-beszélésen Losonczy közellátási állam-titkár beszámolt a közellátás mai hely-zetéről, másrészt a jövő gazdasági év-re szóló bizonyos olyan terveket és elgondolásokat ismertett, amelyek a közellátás zavartalan biztosítását haté-konyan szolgálják.

Uj Franciaország felé?

A világszidóság a közelmúlt hetekben két kongresszust tartott: az egyiket Csikágóban, a másikat Moszkvában. Ebből az alkalomból a Gringoire c. francia hetilap igen érdekes és tanulságos vezércikket közöl, amelyen nem árt elgondolkozni. A cikk szerzője Philippe Henriot, az újjászülető Franciaország egyik vezéralakja, aki írásában többek között ezeket írja:

— Roosevelt annyira fontosnak tartotta, hogy biztosítsa magának továbbra is a zsidóság kegyét, hogy a kongresszushoz meleghangú üdvözlő sürgőnyt intézett. Ebben kijelenti, hogy a demokráciák győzelme esetén a zsidókat visszahelyezi régi jogaikba Európában éppen úgy, mint másutt. Egy kisé kételkedünk ebben! Franciaország nem fogja túrni többé, hogy azok, akik az országot a háború egyik legostobábbikjába taszították: a Mandelek, a Zayk, a Mendés-Francek, a Dreyfusok, a Blumok, a Lévyk és a többiek még egyszer visszatérhessenek és szóhoz juthassanak a francia közéletben.

— Sajnos, a franciaországi zsidóság még most sem okult. Ma ők a francia nyomorúság lelketlen vámszedői! Elárastották a nagyvárosok fényűző szalodáit és szórakozóhelyeit, de ugyanakkor megzárták a vidéket is és ők fizik a legféltetlenebbül az úgynevezett „fekete piacot”. Ezek az örök hazátlanok, akik kétezer év óta keringenek a

világ pénzeszéskjai körül, most a mi élelmiszerkamráink körül üznek sötét játékokat.

„1942 nyara a zsidóság sorsáról is dönt”

— Persze, tévedés lenne azt hinnünk, hogy a zsidók nem gondolnak mára csak a „fekete piacra”. A másik kongresszus, amely Moszkvában folyt le, a zsidóságot harcias színben akarta bemutatni. A moszkvai tanácskozáson az egész világ zsidóságához felhívást intéztek, hogy álljanak harcba a tengelyhatalmak ellen. „A megszállt területek zsidóit különösképpen felhívjuk — hangzott a vészkiáltás. — hogy ragadjanak fegyvert, csatlakozzanak a partizánokhoz, röptessék a levegőbe a raktárakat és a vasutakat és siklassák ki a vonatokat!” A kiáltvány hozzáfűzte, hogy 1942 nyara a zsidóság sorsáról is dönt.

— A franciaországi zsidók kézzel-örömmel fogadják meg a moszkvai csatakiáltást. — állapítja meg a Gringoire. Ha még csak tapsolnának a francia városok elleni brit bombatámadásoknak! De ők elől járnak mindama merényletben, amelyet egy év óta a német megszálló csapatok ellen Párizsban és a vidéken elkövetnek. Amikor eldördült egy-egy fegyver, vagy felrobbant egy-egy bomba, mindig mondtuk: „Ezeket nem francia követhette el!” *Pétain marsall is mindannyiszor hangzott, hogy egyetlen francia sem kapható ilven gyáva*

merényletekre, ártatlan emberek ellen akik voltaképpen nem tesznek mást, csak feladatukat teljesítik francia földön.

— Nyomozás igazolta ezt a meggyőződést. A rendőrség megállapította, hogy a Párizsban és Párizs környékén elkövetett merényletek 80 százaléka zsidók munkája.

Az angolszászok a zsidóságért harcolnak...

A tengelyellenes harc motorja és lelke mindenütt a zsidóság. Akár a szovjetet, akár az Egyesült Államokat, vagy Angliát nézzük, voltaképpen egyik sem a saját háborúját, hanem a zsidóság háborúját viseli. A zsidóság minden időben veszélyeztette a népek egységét és anyagi, valamint szellemi boldogulását. Franciaországban is ők kerítették minden fontosabb pozíciót kezükbe. Az 1870-iki öszeomlás után a szó szoros értelmében előzölötték egész Franciaországot és igyekeztek mindenütt nélkülözhetetlenné tenni magukat. Ugyanakkor mindenütt szembefordították egymással az embereket és a francia családokkal való összeházasodással lételemlapjában támadták meg a francia nemzetet.

Hatalmukat betetőzte a népfrent uralma. Betelepedtek a minisztériumokba, a fontos gazdasági kulcspozíciók után megszállták a politikai posztokat is; ők lettek az urak Franciaországban és ők taszították hennünket a háborúba!

1942-ben még mindig 1.200.000 a

Franciaországban élő zsidóság száma. Egyedül a Párizst is magába foglaló Szajna megyében 300.000-re rúg a számuk. Ez aztán az igazi megszálló hadsereg Európában a számuk még mindig több mint 10 millió.

Franciaországnak meg kell szabadulnia a zsidóságtól, amely most hasznos akar húzni abból, hogy jelenleg nem tudjuk kiűzni őket a területünkről: szabotázs, kémkedés és rémhírtérjesztés tevékenysége azonban már túlmegy minden határon. A legszigorúbb rendszabályokat kell alkalmazni ellenük. Megengedhetetlen, hogy engedjék szervezkedni őket a polgárháborúra és a bolsevizmusra. H- már nem tudjuk jelenleg eltávolítani őket Franciaországból, legalább ideiglenesen szabályozni kell a francia zsidókérdést. Ha pedig vége lesz a háborúnak, az egész zsidókérdést mint európai problémát kell megoldani és pedig a legnagyobb határozottsággal és szigorúsággal.

15 évi fegyházat kapott a mezőtelki gyilkos

Nagyvárad. Saját tud. A törvényszék Váradi-tanácsa pénteken ítélkezett a szándékos emberöléssel párosult rablás büntetével vádolt Iványi Indriás Péter mezőtelki legény ügyében. A vádlott, — mint arról annakidején részletesen beszámoltunk, — ez év tavaszán megfojtotta és meztelenre vetkőztetve, a Köröshe dobta barátját, Letz Sándort. A fiatal gyilkos a bíróság előtt azzal védekezett, hogy barátja lopásra akarta kényszeríteni s mikor ő kijelentette, hogy arra nem hajlandó, megfenyegette, hogy egyik régebbi bűntét leleplezi. Mentéjére hozta még fel azt is, hogy a bűncselekmény elkövetésekor ittas volt. A tanúhallgatások után dr. Sámy László kir. ügyész emelkedett szólásra s kitünően felépített beszédében reámutatott arra, hogy a vádlottnak nem csak emberölési, de rablási szándékai is voltak. Ezt bizonyítja, hogy barátját levetkőztetve dobta a Köröshe s az elrabolt ruhákat később értékesítette is. Ittasága ellen viszont az bizonyít, hogy a büntetett nagy körültekintéssel és sok okosságal hajította végre. A törvényszék dr. Könyves Ervin lélektani következtetésekre alapított védbeszéde után, Iványi Indriás Pétert szándékos emberöléssel párosult rablás büntetésében monddta ki bűnösnek s ezért 15 évi fegyházra ítélte. Az ítélet jogerős.

Kivégezték a cseh protektorátus első miniszterelnökét

Budapestről jelentik: (NST) A Ma Nap írja Prágából: Eliás volt cseh miniszterelnököt pénteken kivégezték. — Még 1941 október 1-én ítélték halálra mert az ellenséggel tartott összeköttetést. Eliás mérnök annak az első cseh miniszteriumnak volt az elnöke, amelyik Csehszlovákiának német protektorátusba való alakulásakor vette át a kormányzást. Azonban Eliás a Benes utasításai szerint csak színelte a protektorátusi viszonyhoz való hűséget, egyben azon dolgozott, hogy széles körű terjedésű összeesküvést szervezzen német uralom ellen. Halálra ítélet után még várakozási időt kapott, hogy esetleg kegyelemben részesüljön. Heydrich birodalmi helytartó meggyilkolása okozta, hogy ezt a kegyelmi szándékot megszüntették.

KISKUN

Mindnyájunknak el kell menni...

Ha valaki tegnap délután a pályaudvar felé vetődött, érdekes látványosságnak lehetett szemtanuja. Zsidó munkaszolgálatosok tettek eleget beházi parancsuknak, s ez a mozgalom olyan forgalomná dagadt már úgy négy óra tájban, hogy szinte kicsinek bizonyult az épület és peronrészt befogadó képessége, s olyan különös színt kölcsönzött a nagy felhajtás az egész pályaudvarnak, mint ha valamely keletgalicai város hosszú nap előtti forgalmát szemléltük volna.

Nem a behívottak létszámát sokaljuk, hanem a kísérők és a kíváncsiak szolgáltatották inkább a tömeget. S hogy ennyien összeverődtek, annak az egyszerű oka, hogy túlságosan nagyfeneket kerítettek ennek a különben egyszerű elvonulásnak. Már jóval napokkal előtte kavarták a port a dologhoz és az érdekeltek környezeteikkel karöltve szinte szenzációt szerettek volna dagasztani egy kis porszeméből, ami a nagy világozókló forgatagban egészen elenyésző páányi jelenet csupán.

Harmadik esztendeje áll fegyverben a föld népe. S ma már mindenütt csak természetesnek találják, hogy az áldozatok alól senki sem lehet mentes, aki csak levegőre is tart igényt azon a földön, amelyért ma annyi vér ömlik. Amikor az utóbbi évek során annyi tenger harcost láttunk szemünk előtt elvonulni, amikor naponként halljuk a mi hősi fiaink zászlóaljainak menetelését is, akkor nem kívánhatja azt senki tö-

lünk, hogy a nagy világozókló folyamatnak egy egészen kis töredékéből nagyobb históriát faragjunk, mint amennyit az megérdemel.

Egy nehéz küzdelmeket vívó ország minden polgárának részt juttat a terhekből, mindenkint oda állít egy megfelelő helyre, hogy hasznos képességeiről bizonyosságot tehessen. Kormányzatunk nagyon bölcs intézkedésére — a múlt háború tapasztalatain okulva — a zsidóság fölös energiáját munkaszolgálati táborokba kívánja levezetni. Ezzel igen sok fegyverfogható magyart szabadít fel más munkakörből, de a zsidóságnak is alkalmat ad, hogy honvédségi mentessége fejében valami értéket mégis szolgáltatson.

Ha valakit tehát munkaszolgálatra behívunk ne az legyen az első lépése, hogy milyen úton is mentesülhetne. Felesleges kilincseltetésekkel ne igyekezzen maga felé sem résztvetet, sem ellenszenvet kiváltani. A kényelmesebb utazás biztosítására ne autókarávánok szervezése után szaladgáljon, ne mindjárt a dolog könnyebbik végét keresse már indulásnál, hanem nézze meg mi van a cédlájára írva, fogja a kis kuffert és aszerint cselekedjék, — csak úgy, természetesen, mint ahogy azt az egyszerű magyar baka szokta csinálni.

Ennek a bevonulásnak is éppen úgy lehetnek megható családi vonatkozásai, mint amikor a mi fiaink, testvéreink, apáink mennek. De a legne-

meg vannak a szigorú feltételei. Meztelre húzott szandálban, cigaretázó dákák piroskörmű integetései felférhetők-e a mi asszonyaink partakzó könnyeivel? A mi hangtalan, néma öleléseink mélysége fogható-e ahhoz a zsvaj-lármához, amit e száz ember távozása kiváltott?

Sokat rontott a helyzet megkívánt komolyságán ez a szokatlan külsőség. Mintha valahogy nem is komoly bevonulást láttunk volna. Mintha csak egy népesebb turista, vagy téli sikirándulás pergett volna le előttünk. Vadonat új bakancs-költevények láttán fülig pirultak agyon foltozott csámpás topánkáink. A meggyipros bagariától a májszin borjúig minden minőség és szín képviselve volt ebben az utaványos világban. Olyan teveször takaróhúrkák kanyarodtak az ezer jófélével feszesre sámfázott hátizsákok köré, mint egy-egy óriás-kifli. Kulacsok, termoszkok, csajkák, gyorsforralók és egyéb számtalan alumínium csodók lógták, csörögtek körül a súlyos málhákat. Ördögőr gólnadrág, zipsz-záras ing és különféle szabású elegáns sportsapkák egészítették ki az agyusztirungot. Az illúzió teljes volt, mert igazán csak a sílécék hiányoztak ahhoz, hogy ezt a kavargó felvonulást össze ne tévesszük egy kedélyes sikirándulással.

A hosszúra nyult tarka felvonulás, a nagy zsvaj-lárma, a sok élmény-halmazás már kezdett nyomasztóan hatni, s szinte megkönnyebbültünk, amikor a szerelvény kigördült Nagyvárad állomásáról.

„Nem törekszünk területi hódításra és nem avatkozunk más államok belügyeibe...”

Mi az igazság a szovjet állítás és a valóság körül?

Írta: Csizsár Béla

1

A május 26-án megkötött, de csak 16 nappal később nyilvánosságra hozott londoni szovjet-angol szerződéssel kapcsolatban brit körök mereven tagadják, mintha a szerződéssel egyidejűleg titkos megállapodásokat is kötöttek volna. Bár ezt hiteles londoni információk és indiszkrétciók kétségbevonják, (erről bővebben majd egy következő cikkemben lesz szó eredeti értesülések alapján), most ne térjünk ki erre a kérdésre. Maradjunk az eredeti szerződésnél s annak is az 5. pontjánál. Ez a pont a következőképpen hangzik az eredeti szerződés-szövegben (kiadta a szerződés nyilvánosságra kerülésekor a Reuter-angol hírszolgálati iroda, tehát a leghitelesebb szöveg!)

„A magas szerződő felek megállapodnak abban, hogy a háború után... a következő két elvnek megfelelően fognak cselekedni, vagyis nem törekednek a maguk számára területi nyereségekre és nem avatkozunk bele más államok belügyeibe.”

Igy szól a hivatalos szöveg. És most felteessük a kérdést: hogyan higgyen ennek az angol és a szovjet rádiók által szentírásnak mondott szerződésnek az európai ember, ha — tesszem azt — feltehetően az — ő nem a tiz-husz évvel, hanem csak a két esztendővel ezelőtt történt eseményeket és ott, a háborus frontok hírei után, nagyon mezeizvlelendő dolgokat olvas bizonyos

szovjet ultimátumokról Litvániához, erélyes és követelő hangú jegyzékekről a balti államokhoz, Litvánia belső ügyeibe való brüsszeli beavatkozásról és Litvánia megszállásáról.

Igen, miadössze 2 évvel ezelőtt történt, hogy a Szovjetunió kormánya, miután Finnországgal nem sikerült elbármia, de a balti államokat sorra bekebelezte, hogy elhatározta: végez Litvániával is, amelynek pedig örök barátságát ígért s Vilna átadásával le akarta kenyekezni magának végleg kormányát és népét.

Ugyan június 15-én, éppen akkor amikor Németország nyugaton volt elfoglalva és Párizs megszállása után mind mélyebben hatoltak be csapatai Franciaország belsejébe, tehát Sztalin úgy vélekedett, hogy szabadon „tevékenykedhet” Európa keletén, a Litván Távirati Iroda a következőket közölte különkiadással:

2

„Az éjezka a 23 órakor Molotov külügyi népbiztos a már korábban Moszkvába hívott Urbsye litván külügyminiszternek ultimátumot nyújtott át, amely szerint június 15-én délelőtt 10 óráig a következő 3 követelést kell teljesíteni:

1. Skucas belügyminiszter és Powel... tis állambiztonsági főnök azonnal átadandó a törvénynek.

2. Litvániában azonnal a szovjet kormány felhívására, amely „képes” és hajlandó kezességet vállalni arra, hogy a Szovjetunió és Litvánia között létrejött kölcsönös segélynyújtási egyezmény megvalósuljon és határozatlan úr legyen a szerződés ellenzárójával szemben. (!)

3. A szovjet csapatoknak a fontosabb

helyek felé szabad átvonulást kell biztosítani oly mértékben, hogy ezáltal a szerződés megvalósítása és a szovjet csapatok ellen irányuló bármely kihívó cselekedet megakadályozása biztosítva legyen.

A szovjet kormány ezeknek a követeléseknek a megvalósítását elemi feltételnek tekinti, amely nélkül nem érhető el, hogy a segélynyújtási szerződés (Ezt Moszkva parancsára kötötték! Szerk.) becsületesen és lelkiismeretesen betartsák. A szovjetkormány a litván kormány választat június 15-én 10 óráig várja el „a választ”; az időpontig a válasz nem érkezik meg, az említett szovjet-követelések visszautasításának tekintik.

A szovjet jegyzéket ha olvassa az ember, nyomban szemébe ötlök, milyen jelentőséget lehet tulajdonítani a londoni szerződés szépenhangzó frázisainak. Londonban arról szaval a Szovjet, hogy nem törekszik területi hódításra: s ime, egy évvel ezelőtt ultimátumban követelte a szovjet csapatok bevonulásához való hozzájárulást. Londonban azt ígéri a bolsevista birodalom, hogy nem avatkozik bele sohasem más államok belügyeibe s ime: első szava az a tavaly előtti ultimátumnak, hogy kergessék el a litván állambiztonság és belügyek legfőbb vezetőit, mert az a bolsevista kormánynak nem tetszik; de ez nem elég: azt követeli, hogy egy neki tetező kormány

alakuljon és pedig azonnal, nyomban! A szegény litván kormány erre — mint a Litván Távirati Iroda közleménye jelentette — azonnal össze is ült és mit volt mit tennie, úgy határozott, hogy elfogadja a szovjet kormány összes követeléseit. A kormány azonnal lemondott. Az új kormány megalakításával Rastikis tábornokot bízta meg az államfő, aki nyomban hozzáfogott kormánya megalakításához.

3

A beavatkozás és a belső ügyekbe való beavatkozás azonban ezzel még nem ért véget. „Molotov — folytatja a hivatalos litván közlés — erre ismét magához hívatta a litván külügyminisztert és kijelentette neki, hogy Rastikis a szovjet kormány előtt nem kedvez (így!) és szükséges, hogy a miniszterelnök és a többi miniszter ügyében a szovjet kormánnyal tanácskozásokat folytassanak.”

Tehát Moszkva nem volt megelégedve a litván államfő által alkotmányosan kielölt miniszterelnökkel, hanem arra kötelezte a litván külügyminisztert és rajta keresztül az államfőt, hogy vele tanácskozza meg értelem alatt: tőle tudakolja meg, kit tart Molotov alkalmasnak a litván miniszterelnök tisztségére. De nemcsak erre, hanem a kormány többi tagjának posztjára is. Er a hallatlan

beavatkozás teljességgel meglepte a litván kormányfőfiakat. De szegényeknek nem sok idejük volt a meglepődésre sem, mert Moszkvából még aznap 14 órakor, tehát amikor már rég elküldték az ultimátumra az igenlő választ, de Molotov erre csak negatív választ adott s tárgyalást helyezett kilátásba, a beavatkozó utcaz érkezett:

1. A szovjet hadsereg 15 órakor a következő helyeken lépi át a litván határt (következik a helyek felsorolása.)

2. A szovjet csapatok a következő városokat szállják meg (következik öt nagyobb város felsorolása.)

3. A többi helységekről Pavlov szovjet tábornok és Vitkauskas litván főparancsnok tárgyalásokat folytat. A tárgyalások aznap este 20 órakor kezdődnek Gudagojo állomáson.”

Tehát anélkül, hogy Litvániától választ vártak volna a második követelésre, megkezdtek a csapatok bevonulását. Sőt még ez a jegyzék meg sem érkezett Kaunasba, a szovjet 200 páncélosa már keresztülhaladt a városon.

Ugyanakkor külön repülőgépen már megérkezett Dekanozov helyettes litván népbiztos, hogy litván körökkel tárgyaljon a bolsevistáknak kedves litván kormány megalakításáról.

Tudjuk, mi következett be ezután Litvániában: öldöklés, vérfürdő, bolsevista terror, amely egyforma dühvel fordult a középosztály és a tehetősek ellen és a csöseléket segítette uralomra. Ennek a rémuralomnak csak a két év múlva bekövetkező felszabadítás vetett véget.

Ime, mit lehet eihinni a Szovjet szép frázisaiából és ünnepélyes ígéréteiből! Európa — reméljük — sokat okult és tapasztalt és szilárd a meggyőződésünk, hogy még egyszer nem ül fel a bolsevista gonosztevők, valamint méltó szövetségeseik, az angolok szírenahangjainak.

Jack London hőse és a többiek...

Tagadhatatlan, hogy nálunk van kifinomodott irodalmi ízlés és vannak simlónkyon, megértő lapjaink is, amelyek ezt az ízlést tökéletesen kiszolgálják. A jó öreg Tolnai Simon bácsi végelgyengülés felé közeledő világhíradója szintén ezt akarja tenni, amikor a kommunista dharcos író, Jack London egyik kis elbeszélését közli legutóbbi számában. A Dohány-utca, ahol a „világlap” elállt és minden hasonló jellegű és jellemű utca, városrész és ház valóban hálaosan fogadhatta ezt a kis elbeszélést kedvenc irójától, aki a rokonszenve jogosító tulajdonságok legjavát egyesíti nevezetes személyében, hiszen: angol-szász, kommunista és zsidóbarát.

A kis elbeszélés, amelynek a címe: A hős — valóban megérdemli a Dohány-utca és egyéb hasonló utcák hálás elismerését. Benne hat pont alatt a mai élet-halálküzdelem képletes történetből cselejt kapjuk a legkényesebb zsidó, angol-szász és kommunista igényeknek megfelelően. Igaz, hogy a végkimenetelt eléggé borús színekben látja, ami az angol-szász jövőt illeti, a hangsúly azonban nem ezen van, hanem a többieknek szánt szerepek beállításában.

Az elbeszélés tulajdonképpen főhőse a civilizáltan bátor angol-szász típus („...bátor volt, mint civilizált ember általában, aki szeret élni és nem szereti a halált...”), amely fejmagassággal emelkedik a többi csürhenépek fölé. Magános bolyongása közben egész sereg másfajta népség lepi meg, de ő lovának bátor megsarkantvásával főképnek hagyja támadóit, akik csak mes-

ziről mernek lövöldözni rája, amíg a löletnyéből futja, azután pedig visszahúzódnak. A katasztrófa akkor következik be, amikor a folyó túlsó partjának bozótjából előbúvik a „sárgaszakállas”, az emberi torzó, akit a magános angol-szász az előző napon könnyen lepuhíthatott volna, de nem tette... — mondom, előbúvik a sárgaszakállas és lesből lelövi a magános angol-szász. A csürhenépek mindezt látja és megélel... a hős st.

Jack London szerint tehát ez a világkép: a maroknyi angol-szász nép fölényes képességeivel minden más csürhenépek fölött áll. Mindenfelől acsarkodnak rá, ő azonban keveset törődik velük, mert elég megjelénésének biztosan ható varázsa. A sárga japánit is összeűzhatta volna már régen, de nem tette... A világ akkor következik be, amikor a csürhenépek meglepi. Ő nyugodtan megvárja, míg ellenfelei kimerülnek, anyagi teljesítőképességük véghatárára érnek és azt hiszi, hogy megmenekült. Ekkor lép közbe a sárgaszakállu, japán és lesből, orvul elpusztítja.

Minden további nélkül beleegyezünk Jack London jóslatába. Csak a mozzanatok és a körülményeket szeretnénk módosítani a valóságnak megfelelően. A lopakodó tolvaj, az orvul támadó a történelemben mindig az angol volt. Egész történelme folyamán abból élt, hogy másokat összevesztett, népeket lezüllesztett, pálinkával, vérbajjal és drót-sövényvel gyarmatosított, kizsákmányolt. Valóságos fegyházzá alakította át gyarmatbirodalmát. S most, amikor ennek az

óriási fegyháznak lakói sorra szétszúzzák bilincseiket és a kalózbírodalom alapjaiban ing, amikor Távolkelet legkiválóbb népe, a japáni, minden képzelet felülmúló hősi harcát vívja az angol-szász szörnyeteggel, amikor ez a szörnyeteg egyre jobban a patkányhoz kezd hasonlítani, amely könnyezik, ha nyakoncsipik, Magyarországon akad egy szerencsétlen lap, amely a kommunista Jack London történet szemléletét hirdeti és terjeszti.

Könnyű azt mondani, hogy ez mind csak belemagyarázás. Jack London szimbolikus elbeszélése a legtisztább propaganda, amely éppen az irásművészet kiválóságával hat veszedelmesen. Olyan időket élünk, amikor a szimbolizmus iránti érzék jobban ki van fejlődve, mint bármikor. Zsidóink találékonysága ezen a téren minden képzeletet felülmúl. Ilyen körülmények között kevés értelmi erőlködés kell ahhoz, hogy a Jack London nevével cégjegyzett elbeszélés magános bátor lovasában, a csürhenépekben a sárgaszakálluban meglássák a történelmi zajlás főszereplőit.

Nem kétséges tehát, hogy a kommunista Jack London szerepeltetése Simon báró világlapjában több, mint feledésközlés... (X)

Cserépkályhák
 átrakom modern fa- és szénfűtéses vagy Hardtmuth rendszerre. Reggel még 18 fok melege lesz.
TESTA cserépkályha lerakal Szaniszló utca 60.
 Telefon: 33-66, 31-96.

Látogatás a szatmári zárda százéves falai között

Munka és imádság háza. Hogyan dolgozik az ország egyik legnagyobb egyházi ruhákat készítő üze- me?

Szatmárnémeti, június hó.

Itt állunk Szatmárnémeti legnagyobb és legnépesebb épülete, a Zárda előtt. A három utcára nyíló hatalmas, kétemeletes épületomb, amelynek főtengelyében a szép zárdatemplom áll, valóban „masszív”, de egyszerűen elegáns szép épület — ahogy azt Majláth gróf 1841-ben egyik levelében Leonhard tábori püspöknek írja — és a városnak nemcsak akkor vált díszére, hanem ma is egyik legpatinásabb, legértékesebb épülete. A „Zárda” — így ismeri a város apraja, nagyja ezt a pompás épületet s lakóit csak egyszerűen „nővérek”-nek nevezi mindenki.

Most, amikor a másokért való áldozatos munkálkodás és önzetlen fáradozás észrevétlenül eltűnő, de eredményekben gazdag évei után ez a hatalmas zárda és a benne székelő szatmári irgalmas nővérek társasága alapításának százéves jubileumát ünnepli s amikor az ország sok más városában is megünneplik az anyaház terebélyes fájának fiatalabb hajtásait, a fiókházak, a ritka szép jubileumot valóban meghatódottsággal és ünnepi hangulatban lépjük át a száz éves küszöböt, amikor a kapus nővér csemetésünkre ajtót nyit.

Ritka látogató ezen a helyen az újságíró, hiszen az irgalmas nővérek munkája nem olyan területen folyik, ahol a mai ember fantáziáját csiklandozó szenzációk teremnek, azért sietek elmondani Leonárda nővér, általános főnöknőnek, hogy a jubileum nem csak a zárda ünnepe, nem „házi ügy”, hanem az egész egyházmegye, az egész magyar katolikusság, sőt az egyetemes magyarság ünnepe is, hiszen a százéves zárda áldásos hatása az egész országra kiterjedt s immár olyan hírnévnek örvend, amely égen rulszárnyalta még az ország határait is. S ha a román megszállás idején Szatmárnémeti az elszakadt magyarság egyik vára volt, akkor ennek a várnak a szíve, zászlóhordozó főerősége ez a zárda volt. Ezt az igazságot talán elhomályosították egy kissé az utólagos hangoskodók, a tényeket, az egyre jobban napfényre kerülő valóságot azonban nem másíthatják meg. A száz éves zárda ódon, ős falai szólnának meg, ha mi megfedkezünk a közöttük lezajlott küzdelmes, de minden fejezetében dicsőséges és eredményes munkáról...

Száz éves óra és száz éves kápolna

A kedves nővér, akit az általános főnöknő kísérel adott mellénk, csillogó szemekkel, lelkes hangon magyaráz, amint a főkapu melletti lépcsőn az emeletre felmegyünk.

— Itt ez az óra, idestova ez is száz éves lesz és még jól megállja a helyét — mondja. Talán nem is illenek más erre a helyre.

— Itt van a közelben az első házi kápolna is. Kicsi, a kezdeti arányokhoz mért helyiség, amelyben az első nővérek ájtatoskodtak. Az első emelet folyosóján jutunk el azután a nagy zárdatemplom kórusára. Szép tágas, világos templom. Minden ragyog a tisztaságtól. Mindenütt a legszébb kézimunkák, szőnyegek, virágtartók. Meglátszik, hogy ez a zárda központja. Innen merítik lakói azt a csodálatos erőt és kitartást, amely a szatmári irgalmas nővérek egyik fő jellemvonása. Az alapításkor az épü-

lettomb mostani jobbszárnyát építették fel, ez azonban mindjárt a kezdetben kicsinek bizonyult, úgy hogy hamarosan sor került a templom és a balszárny felépítésére. Azóta állandóan helyszükében szenvednek a nővérek, mert minden újabb építés után még nagyobb lett a fejlődés üteme, a terjeszkedés lendülete. Azt az épületrészt, amely az egyik nemrég elhunyt szatmári pap jótékony hagyományából épül s már befejezés felé közeledik, már a jelenlegi helyzet is túlhaladta.

„Köszönjük az egész évi tanítást”

A templom megtekintése után egy szabad emeleti folyosón átmegyünk a zárda egyik mellékszárnyába, ahol a liceum és tanítónőképző van elhelyezve. Év végén vagyunk. A növendékek egy része a vizsgákra készül. Találomra benyitunk az egyik osztályba. A hittanár, akit órára várnak, még nincs bent. A katedrán hatalmas virágcsokor. A táblán felírás áll:

„Köszönjük az egész évi tanítást!”

Népes osztály. A kék magyar-ruhás, eleven, ragyogó szemű leánykák példás fegyelemmel és csöndben, de alig palástolt örömmel várják a nyári

szünidő előtti utolsó órát.

Tovább megyünk a folyosón. Nővérekkel, növendékekkel találkozunk. Lent a virágos udvaron padokon folyik a tanulás, a vizsgákra való lázas készülődés. Az egyik teremben a képesítő folyik.

Lent a földszinten, a tornateremben kézimunkakiállítás van. A gimnázium négy alsó osztályának növendékei mutatják itt be egész évi munkásságuk gyümölcseit. A kiállítási hatalmas anyaga is azt mutatja, hogy a nővérek és a növendékek egyaránt jó munkát végeztek.

Ahol a testi és a lelki kenyér készül

Az iskola megtekintése után az udvarra megyünk le. Az épületszárny egyik kis kiszögellésénél néhány lépcső és egy kis ajtó újabb érdekességet sejtet. Valóban az. A kísérelő nővér bevezet az „ostyasütő üzembe”. Két kicsi szoba az egész és két öreg nővér dolgozik benne, mégis havonta 80—90 ezer kis ostyát és 8000 nagy ostyát állít elő, csomagol és küld szét nem csak az egyházmegye plébániáira, hanem az ország legtávolibb vidékeire is, így Székesfehérvárra, Ungvárra, Rozsnyóra, a Székelyföldre. S mindezt két öreg nővér csinálja néhány egyszerű kis gép segítségével. Olyan öreg nővér, aki már „munkaképtelen”. Bennük látam megtestesülni a zárda lakóinak fő életelvét: dolgozni az utolsó lehelletig, az életereő tűzének utolsó szikrájáig...

Az ostyasütő üzem után a kenyérsütő üzem csak úgy az ablakon keresztül nézzük meg. A kemencéket éppen javában fűtik. A dagasztógépek és a szakítottáblák körül sürgölődő nővéreket kérdezzük meg az

üzem napi teljesítménye felől s így tudjuk meg, hogy a két kemencében 130 kiló lisztből naponta 25 rügyenyeret sütnék 500 személy számára.

A sütőüzem után megtekintjük még a gimnázium különálló szép épületét s azután a kert felé indulunk. A nővérek a nagy kert minden kis részét a lehető leggazdaságosabban használják ki. Konyhakerti növények és a legszebb virágok mindenütt. Nem feledkeztek meg azonban a sétatutakról és a pihenőkről sem. Minden fordulónál egy kis tisztas néhány asztallal és paddal. Kísérőnkől megtudjuk, hogy minden csoportnak megvan a maga kijelölt, vagy szokásjog által elbirtokolt helye. A kertet alacsony drótkerítés választja el az óvodások udvarától. A kicsinyek éppen kint vannak az udvaron, amely valóságos virágkertnek látszik a játszadó szaladgáló gyermekek színes csoportjaival.

Benézünk még a kőkerítéssel elválasztott udvar- és épületrészbe is. A teljesen előregedett, beteg nővéreket gondozzák itt.

Amíg egy tüből nagyüzem lesz...

Utóljára hagytuk a zárda büszkeségének, az egyházi ruhák „nagyüzemének” a megtekintését talán azért, hogy több időt szentelhessünk a kitartó munka e gyönyörű példájának. Még útközben megtudjuk, hogy az egész üzem egy nővér tüőlésővel

kezdődött. Egyházi ruhák javítását vették tervbe s a javításhoz szükséges varrógépet kezdetben kölcsönkérték, ma pedig a legdrágább, legszebb, legtekélyesebb egyházi ruhákat készítik szemkápráztató himzésekkal, eredeti tervezésekkel, szabással, saját himzőgépeikkel, sokszor saját szövésű finom anyagokból. Először a raktárt tekintjük meg. A kis szoba néhány szekrényében valóban kincseket élő készlet várja a vevőket a lehető legszerűsebb árákkal. Mert ennek az „nagyüzemnek” számításait és árait nem kapitalista nyereszkedés szabja

meg, hanem Isten dicsőségének és az embertárs javának szolgálata. Minden darabon meglátszik, hogy imádságos lélekkel tervezték, szabták és tették meg minden öltését. A ridag, élettelen gépek is elteltek a nővérek imádságos lelkiületének melegével, amikor végigszántották a legszebb selymekből készült ruhákat — ezt olvassuk le minden darabról.

Szinte féltékeny tartózkodással mutatják meg a nővérek azokat a ruhákat, amelyeket a százéves jubileum ünnepségein a püspök úr fog használni. Ezek a ruhák valóban műremekei az egyházi ruhakészítésnek. Egy részük még nem készült el. Ezeknél láthatjuk, hogy milyen aprólékos gondal dolgozzák ki a legjelentéktelenebb színárnyalatot és milyen vigyázzal teszik meg a legkisebb öltést is.

A himzőteremben gépek berregnek és jelöltek hajolnak a himzőrámák és asztalok fölé. Az egyik nelyen egyházi, egyesületi zászlók, a másik asztalnál miseruhák, paistok, stóliák készülnek.

Belépünk azután a szövőterembe. A szalagszövő gép nyersanyag hiányában áll. Ez a gép hűsége munkatársa és segítségé volt a nővéreknek a megszállás idején. Most szereztek be egy drága Jaquard-gépet, amelyen majd a legfinomabb selyemanyagot, a legbonyolultabb mintájú damasztot is megszöhetik. Nagyban fog segíteni ez a gép a nővérek gondján a ruhákhoz szükséges anyagok tekintetében. A gép körül egy nővér szorgoskodik. Megtudjuk, hogy a szövésre váró anyag mintáját is a nővérek tervezték s bizony szakember irányítása mellett is beletelik két hónap, míg a gépet a mintára beállítják. De a magyarázatokból már kiolvashatjuk az önbizalmat, hogy majd csak ezt is megtanulják, mint a többi. Nem is kételkedünk ebben a látottak után.

Azzal az érzéssel hagyjuk el az „üzemet”, hogy az ország egyik legnagyobb és legkiválóbb ilyen üzemében jártunk. S a két nővér, Jánosy Vincencia és Ambrus Tibullia talán nem is sejtik, hogy lelkesedésük és hozzáértésük milyen nagyszerű jövőt biztosítanak ennek az üzemnek. Ők csak egyet tudnak és egyhez tenek dolgozni Isten dicsőségére és a zárda, mindnyájuk szerető jó édesanyja számára...

Szent Antal magyar ruhába öltözik...

Azt pedig senki se gondolja, hogy a kedély, a jókedély hiányzik a zárda falai közül. A lelki öröm szent derűje ömlik el a zárda minden kis zugában és ennek a szent derűnek varázsa valósággal rabul ejti azt, akit a jöszörencsége ide hozott. Csak így értjük meg, hogy milyen szívesen járnak ide iskolába a leánykák és milyen szívesen látogatnak el a régi növendékek. Csak így értjük meg, hogy mamák és nagymamák — egykori növendékek — könnyes meghatottsággal simogatják tekintetükkel az ismert falakat, amikor gyermeküket, unokájukat elhozzák a Zárdába.

Ennek a szent derűnek és jókedvnek bárki tanuja lehet, aki csak egy félórára is beteszi lábát a zárda falai közé. Magam is tanuja voltam néhány nap.

Még a püspökszentelés előtti napon történt. Valami miatt a zárda kellett mennem. Utam a gyönyörű himzett Krisztus Király kép előtt vezetett el. Előtte gyertya égett valóságos virágerdő között. Megkérdeztem, hogy miért, s így tudtam meg, hogy a nővérek szép, napfényes időt sze-

Bel- és külföldi **kerekpárok** elsőrangú minőségben **részletre is**
Pálffy Jenő
 Mussoliní-tér 16-a. Telefon: 15-24.
 Állandó alkatrész raktár. Szakszerű átvitások
„KUHNE” LERAKAT

retnének kiesdeni a püspökszentelésre. Tudjuk, hogy a szentelésen valóban szép, napfényes idő volt. Isten végzéseibe nem láthatunk bele, de hogy Öszentfelsége előtt legkedvesebb a gyermeki hit, a mosolygó naivság, a tiszta lélek egyszerűsége és bizalma az nem szorul bizonyításra...

A zárdában láttam Szent Antal legeredetibb, magyar ruhás ábrázolását is. Tiburtia nővér műve. A története pedig a következő:

Még a román megszállás idején történt. A szövözetem menetében a szokásos nehézségeknél is nagyobbak merültek fel. Tiburtia nővér, aki egyébként nagy tisztelője Szent Antalnak, magyar ruhát ígért a népszerű szentnek, ha elosztatja a nehézségeket. A nehézségek valóban eltűntek s Tiburtia nővér takaros magyar dolmányt és mentét festett az irkalapnyi képen ábrázolt Szent Antalra. Az ügy azonban még nem fejeződött be. A bécsi döntés előtt újabb ígéretet tett Tiburtia nővér, most már a Szent Antal karján ülő kis Jézusnak. Neki is magyar ruhát s ráadásul még takaros kis sarkantyus csizmákat is ígért, ha egész Erdélyt visszakapjuk. Ez az ügy azonban csak félig sikerült s ezért Tiburtia nővér most csak félszű mentét fest a kis Jézusnak és csak egy fél sarkantyus csizmáccskával tisztelt meg. A többi majd akkor...

Vég nélkül sorolhatnánk ezeket a kis eseteket, amelyek mind azt bizonyítják, hogy a szatmári zárdában imádság és a munka, s ezzel együtt a legtisztább lelki öröm háza.

Százeves fennállásának jubileuma alkalmával csak azt tudjuk kívánni, hogy éljen, virágozzon és növekedjék Isten dicsőségére és a magyar hazáért.

POLYAK ISTVÁN

Aranycsempészség Romániából

(MOT jelenti.) A budapesti ügyészség vádat emelt Dán Béla kolozsvári mechanikus segéd, Buh Károly nagyvárad-i cipészsegéd és Fábian Katona Márton székelykeresztúri gazdálkodó ellen fizetési eszközökkel elkövetett visszaélés büntetése miatt. A vád szerint Dán és Buh egy székelyben lévő Fischer nevű budapesti emberrel közreműködve, Romániából több ízben aranyat csempésztettek át Magyarországra és az aranyat itt zugszorgalomban értékesítették. Romániában az aranyat Magyarországról oda csempésztett dollárért vették. A csempészség lebonyolításában főként Fábian Katona Márton kettősbírtokos volt segítségére. A büntetőtörvényszék Dán Bélát és Buh Károlyt fizetési eszközökkel elkövetett visszaélés miatt fejenként egy évi börtönrre, Fábian Katona Márton fizetési eszközzel elkövetett vétség miatt 5 hónapi fogsárra, 2000 pengő pénzbüntetésre és 500 pengő vagyoni elégtételre ítélte. A törvényszék a székelyben lévő Fischer ellen körözést bocsátott ki. Az ítélet jogerős.

Magyar urinők kabát, kosztüm és ruháikat
Mágoryné
Katona Böské-nél
varratják.
Kath. Kőr épület.

Körséta Nagyvárad szociális intézményeinél

Az Össi-telepi Napközi Otthon

Nagyvárad. Saját tud. Alig hisszük, hogy lenne még egy város a magyar nyelvterületen, amelyben a társadalmi gondoskodásnak oly nagy feladatai várának megoldásra, mint Nagyváradon. A más vidékről ideérkezők elképpenednek a szegénység és elhanyagoltság láttán, ami már a belvárosi utcákon, tereken is eléjük tárul, pedig bizonyára kevés idegennek van alkalmja, hogy betekintést nyerjen a külső városrészek lakosságának életébe, ahol a nélkülözésnek, az erkölcsi és gazdasági elesettségek egyenesen háttorzongató jelenségeivel találkozhat az ember. A felszínes szemlélődés azt a

benyomást kelthetné, hogy ebben a városban nem történik semmi a szociális gondoskodás vonalán. De ha megvizsgáljuk a város népjóléti hivatalának eddig elvégzett hatalmas szervező munkáját s végigjárjuk az intézményeket, amelyeket az elmúlt másfél évtized alatt a rendelkezésre álló viszonylag szerény anyagi eszközökkel megvalósítani sikerült, akkor megnyugtatóbb ítéletet tudunk alkotni magunknak a helyi társadalomvédelem állapotáról.

Dr. Dalló Gyula tanácsnok, a város népjóléti ügyosztályának vezetője alkalmat adott nekünk erre.

Bátran és határozottan bólintott, hogy igen. S mint a felügyelők mondják, mind kitünően érzik magukat az otthonban. Örömmel jönnek, a szülők is szívesen hozzák őket s ha eleinte voltak is apró nézeteltérések a szülők és az otthon vezetői között, később elsimultak azok s ma már minden érdekelt családapa és családanya méltányolja az intézmény áldásait. Vannak közöttük nagyon hálásak, mások viszont természetesnek veszik, hogy a közösség pótolja azt a gyermekgondozó munkát, amelyre ők a maguk erejéből nem képesek. És van is valami igazuk.

Szorgalmas környezet-tanulmány alapján válogatták össze a gyermekeket, főként a sokgyermekes családokból, a legjobban rászorultakat. Mert a rendelkezésre álló keretek még nem elegendők arra, hogy minden gyermeket, akinek elhelyezése megérdemelt könnyebbé lenne a szülőknek, befogadjon. E környezet-tanulmányok során lassanként elkészítették az egész telep szociális térképét. Több mint ezer családról van pontos nyilvántartás a népjóléti hivatal Össi-telepi irodáján, ami valóban óriási munka eredménye. Ennek az irodának a kihelyezése különösen célszerű megoldás volt abban a szervező munkában, amelyet Dalló tanácsnok végez. A központi hivatal támogatást kérők egész seregétől mentesítette s egyúttal lehetővé tette az Össi-telepiék számára, hogy könnyebben végezzék közbenjárásukat, mert ezen a táján a városnak a közlekedés tekintetében is ósáallapotok uralkodnak még.

JAVOR BELA

Máról-holnapra élő napszámos emberek

Először az Össi-telep napközi otthonát látogattuk meg, amely a katolikus kulturház épületében működik. Ez a legelhanyagoltabb városrésze Nagyváradnak: majdnem kizárólag proletárnegyed ez, csupa máról-holnapra élő napszámos emberek, akik között már a rendes keresetű gyárimunkás is burzsujszámba megy. Itt kellett a szociális gondoskodás munkájának a legnagyobb erővel megindulnia. S ebben talán a legelső teendő a napközi otthon felállítására és benépesítése. Mert azoknál a családoknál, amelyekben úgy a férfi, mint pedig az asszony dolgozni kénytelen, az apró gyermekek gondozása, nevelése megoldhatatlan feladat.

A kulturházat nagy költséggel rendez-

ték be napközi otthon céljaira. A nagyteremben liliputi székek és asztalok. Vadonatúj szekrényekben játészóruhások sorakoznak példás rendben a polcokon. Vászonnadrágocskák, kis harisnya, papucs, zsebkendő — a leánygyermeknek pedig játszó köntöske. Odébb egy kis helyiségben hosszú fogasokon egyforma zsákcokkak csüngenek: ezekbe rakják a kiseruhákat, amelyekben a gyermekek hazulról érkeznek reggel. Mert a nyomor jelmezeit levetik a napközi otthon gondozottjai s előírásos, tiszta öltönyökkel váltják fel azokat. Egy másik helyiségben úgynevezett fektetők, tábori nyugágyacekák vannak felhalmozva, amelyekben délutáni álmát alussza a gyereksereg.

Egy nap az otthonban

Hogyan telik el egy nap a napközi otthonban? Reggel megérkeznek a kicsinyekkel a munkába induló szülők. Az önállóbbak, vagy akiknek elkísérése nagyobb gondot okozna, egyedül jönnek. Az öt éves kézen fogja a három éves és úgy tötyögnek az otthon felé. Ott általános mosdatással kezdődik a nap, amire különösen az első időben, mikor még a szülők gyermekgondozási módszerei igen sok kívánnivalót hagytak, nagy és nehéz művelet volt. De a napközi otthon nevelő ereje lassan kisugárzott a családokra, a szülőkre is s most már sokkal elfogadhatóbb állapotban érkeznek meg a kicsinyek. A tisztaságvizsgálat és a mosdatás mégsem maradhat el. A gyermekek felveszik játészóruhásukat s aztán megkezdődik a játészás és foglalkozás a felügyelők vezetésével. Játékközben oktatásra is van idő: versiket tanulnak a gyermekek, kis háziünnepségekre készülnek, szere-

peket próbálnak, ami különös öröm az aprók világában. Délben az étkezőteremben ebédhez ülnek. A főzés pontosan meghatározott étrend szerint történik, amiről étkezési naplót vezetnek a felügyelők. Ebből meg lehet állapítani, hogy egészen változatos, kiadós ebédeken részesülnek a gondozottak, aminek meg is van a hatása. Egy-egy gyermek másfélkilót is hízik, erősödik havonta. Ebéd után fektetőkre kerülnek a gyermekek és elcsendesül az otthon. Alvás után ismét játék, majd uzsona, ami egy csupor tejből és egy jókora darab kenyérből áll, utána ismét foglalkozás és hat óra tájban már kezdenek jönni a szülők gyermekeikért.

Va'óságos kis paradicsom ez a gyermek számára.

— Szébb jövőt! — közöntek köruban, mikor Dalló tanácsnokkal az otthon udvarára léptünk.

A kenyérjegykérdés külön gondot okoz

Nyüzsgött az udvar az apróságoktól. Tíz-tíz piros-pozsgások, egészségesek valamennyien... Ma'árfiókák a puha fészekben...

legnagyobb létszám idején 110 gyermek részesült gondozásban itt, de április hónapban elrendelte a népjóléti hivatal, hogy a szülőknek be kell szolgáltatniuk a gyermekek kenyérjegyeit s a legjobb akarattal sem tudtak eleget tenni a felhívásnak. De lassan ismét emelkedni kezdett a létszám s ma megint

ketvén gyermek tölti el itt a napot.

— Szeretsz itt lenni? — kérdeztünk egy szőzke leánykát.

Zöldkereszt-előadást tartottak a női honvédek részére

A Tűzharcos Szövetség kebelében működő Önkéntes Női Honvéd Szolgálat pentek esti szokásos összejövetelén, Asvány Ferencné, a helyi Zöldkereszt ügyvezető főtitkára, „A Zöldkereszt és társadalom” címen igen értékes előadást tartott. A sokszáz főnyi hallgatóság előtt igen élvezetes formában ismertette a Zöldkereszt nemzetegészségügyi célkitűzéseit és világosan tárta fel, hogy miként kapcsolódik be ez a hatalmas horderejű mozgalom a társadalom minden rétegébe.

Lelkes taps jutalmazta a szakszerű előadást és már ott helyben felkérték a Zöldkereszt agilis főtitkárát, hogy havonta legalább egyszer tegye lehetővé ezeket a tanulságos előadásokat.

Végül elhatározta a női honvédeszolgálat, hogy a Zöldkereszt javára rendezendő június 5-iki gyűjtőnapon a két legnehezebb posztot vállalja magára. — ezzel is bizonyosságot téve arról az elhatározásáról, hogy a női honvéd nem a könnyebbik végét keresi a dolognak. (K.)

MEGNVILT!

Önállósítási Alapból

MOLNÁR IMRE

Édes, csemege, cukorka déli-nyomlós üzlete

Nagyvárad, Rákóczi-ut 4. Orsolya Rend Épületében. Nagy... dor u... val szomben

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 3. SZÁM.
 Telefon: 12—27.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postaiakarékpenztári csekkzámlánk
 száma: 72.301.
 Kézfiratokat nem adunk vissza.

* Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság felhívja a nagyközönség, különösen a háztulajdonosok figyelmét a szavatossági biztosításokra, melyeknél a háztulajdonos átnérijti a biztosító társaságokra mindazon károkat, melyeket megtéríteni tartozik a háza előtt vagy házában mulasztásból, hanyagságból vagy gondatlanságból kifolyólag embereket, állatokat ért sérülésekért, halálozásokért, vagyonárnyak megrongolásáért vagy elpusztulásáért. Az 1857-ben alapított legrégebb magyar biztosító intézet, az ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG készsége felvilágosítást minden biztosítási vonatkozású ügyben. Helybeli főügynöksége: Szent László-tér 2.

LEVENTÉK ZASZLÓSZENTELÉSE SZALÁRDON. A szalárdi levénte egyesület részére vitéz Berthy János ezredes közbenjárására a szegedi levénte zászlot adományozták. A zászlotszentelési ünnepségen dr. Cziffra Kálmán főispán mondott avatóbeszédet, a zászlóanyai tisztséget pedig dr. Cziffra Kálmáné töltötte be. A zászlot Révész Sándor k. ho. parancsnok m. kir. ezredes adta át lelkesítő szavak kíséretében a szalárdi levénteknek, akiknek nevében dr. Zurányi Vilmos főjegyző vette át a lobogót. Dr. Cziffra Kálmán főszolgabíró hazafias beszéde után a levénték fogadalmat tettek. A zászlotszentelést délután sportünnepség követte, majd a kitűnően felszerelt levénte otthonban táncmulatságot rendeztek. Az ünnepély megrendezője: Hajek Antal levénte parancsnok, oktató tárcaival együtt elismerést érdemlő munkát végzett. A jól sikerült sportünnepélyt június 28-án délután megismétlik.

Kereskedelmi alkalmazottak és magántisztviselők figyelmébe! A Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesülete felhívja azokat a kereskedelmi alkalmazottakat, akik úgy gondolják, hogy fizetésük nem felel meg a törvényben biztosított bérnek, továbbá azok, akiknek fizetéses szabadsága, avagy túlórázása és más követelése nem nyert kielégítést, vagy bármilyen néven nevezendő panaszu van, június 22-én (hétfőn) este 7—8-ig megbeszélés és panasz felvétel végett jelenjenek meg az egyesület Mezei Mihály-utca 2. szám, I. em. alatti irodájában. Jelen felhívás szól az összes magánalkalmazottaknak (bankokban, gyárakban, üzletekben, kereskedelmi vállalatoknál alkalmazott tisztviselők, segédek, kiárúsítók, raktárnokoknak, tehát nem egyesületi tagoknak is) és az érdekeltek feltétlen megjelenését elvárja a vezetőség.

Uj keresztény üzlet nyílt meg!

Blaha Jánosné Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 7 szám
 alatt, ahol legelőnyösebben vásárolhat kész női ruhát, kabátot, kötött-szövöttárukat és uridivat cikkeket, harisnyákat.

A margittai járásbírósg dönt Klobusitzky Tibor ingatlan kártérítési perében. Nagyvárad. Saját tud. Érdekes ingatlan kártérítési pert tárgyalt a nagyváradai Tábla. Klobusitzky Tibor volt monopetri földbirtokos a román megszállás idejében kényszerülve volt mintegy kétezer hold birtokát a Margitta környéki parasztnak holdanként 1000—1200 leiert eladni. Minthogy az igazságügyminiszterium rendeletével módot adott a kártérítés igénylésére, Klobusitzky Tibor élt ezzel a jogával és az eladott földek tulajdonosai ellen kártérítési pert indított. A keresetet elsőfokon a margittai kir. járásbírósg tárgyalta, ítéletet azonban nem hozott, hanem az ügyet fejtérjesztette a nagyváradai Táblához, amely pénteken tárgyalta a keresetet és határozatával utasította a margittai járásbírósgot, hogy a kereset ügyében hozzon ítéletet. A döntést jogászörökben elvi jelentőségűnek tartják.

Uj kerékpárok JAKAB műszerésznél
 részletre is. Javítások olcsón Kossuth-u 5. Tel. 23-30.

Négyhónapi fogház — kormányzósértésért és nemzetgyalázásért. Nagyvárad. Saját tud. Gelberg Emilné szül. Klein Eteleka nagyszalontai zsidó baromfikereskedőnt két rendbeli magyar állam elleni vétség, egy rendbeli kormányzósértés és vallás elleni kihágás miatt vonta felelősségre a nagyváradai törvényszék. Gelbergné az elle felhozott vádak nagyrészt tagadni igyekezett, annyit azonban elismert, hogy midőn 1700 pengő értékű baromfit koboztak el tőle, erős felindulásában „kifakadt”. A tanuk egybehangozon terhelő vallomása után a törvényszék végül is Gelberg Emilné négyhónapi fogházbüntetésre ítélte. Az elítélt a büntetésben megnyugodott s miután fellebbezést az ügyész sem jelentett be, így az nyomban jogerőre emelkedett.

Férfiruhákat használ-tak, legjobb áron vehet, eladhat

MOLNÁR használtruha üzletében Péner-tér 1 (udvarban.) Hívásra házhöz jövők

A NAGYVÁRADAI KERESKEDELMI CSARNOK KÖZLEMÉNYE. Értesítjük fűszer, szatócs- és vegyeskereskedő tagjainkat, hogy a közellátásügyi minisztérium által kiadott, a közszükségleti cikkek árát megállapító legújabb hatósági árjegyzék F. hó 22-ig, hétfőig ki kell függeszteni üzletükben. F. hó 23-án az ellenőrzések már megkezdődnek. Érdekelte tagjaink ezt az árjegyzéket ma vasárnap délelőtt 10—12 óra között, hétfőn pedig 9—12 óra között díjmentesen megkapják a Kereskedelmi Csarnok titkári hivatalában.

A vádlott távollétében ítélték el egy nemzetgyalázót. Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradai törvényszék ötös büntető tanácsa pénteken tárgyalta az ismeretlen helyen tartózkodó Haduska László almásszentmáriai lakos nemzetgyalázási perét. A tanuk szerint Haduska egy lakodalmas háznál félórán át gyalázta a magyar nemzetet s végül Nagy-Romániát éltette. A törvényszék Haduska Lászlót távollétében bűnösnek mondotta ki s a költségek megtérítésére kötelezte. A vádlott ellen egyébként körözolevelet bocsájottak ki.

Korona Filmszínházban
Ma, tegnap, holnap
 modern magyar filmjáték
 Szilágyi Szabó Eszter, Jávor Pál, Vaszary P., Málv Gerő, Somlay A.

Modern festett **BUTOR** olcsón kapható **Mezeinél**
 Szabadság-utca 12. Halók, kombináltszobák előszobák, konyhák.

A sörfogyasztás korlátozása. A Budapesti Ertesítő jelenti: A budapesti Vendéglősök Ipartestülete úgy döntött, hogy a sörkorlátozás idejét délelőtt 11 órától délután három óráig és este hét órától záróráig tartja szükségesnek. Kívánatosnak tartja az ipartestület a mennyiségi korlátozást is személyenként két-három pohár mennyiségben. A javaslatot a jövő héten terjesztik az illetékes hatóságok elé.

Nagyváradra érkezik Antal István miniszter

Nagyvárad. Saját tud. A június 24-én megtartandó Gazda- és Szövetkezeti Nap nagyváradai ünnepségére mint értesülünk, Antal István miniszter is Nagyváradra érkezik. A miniszter a Református Kulturház nagytermében fogja nagy érdeklődéssel várt előadását megtartani. Az ünnepség programját lapunk más helyen részletesen ismertettük.

JUNIUS 25-ÉN TARTJÁK NAGYVÁRADON A MÁV. TARIFAÉRTEKEZLETÉT. Saját tud. A MÁV. igazgatósága az idén Nagyváradra hívta össze a Magyar Vasutak Állandó Díjazási Bizottságának ülését. E tarifaértekezletet a MÁV. igazgatósága a nagyváradai Kereskedelmi és Iparkamara rendezésében tartja meg június 25-én délelőtt 10 órai kezdettel a kamara tanácstermében. Az országos jelentőségű tarifaértekezlet igen fontos tarifa-ügyeket tárgyal le, amelyek a magyar közgazdasági életet szorosan érintik. A napirenden 22 tárgy szerepel s ezek között számos új anyag kerül áruosztályozásába. A tarifaértekezlet alkalmával közgazdasági életünknek számos reprezentánsa érkezik Nagyváradra.

Doktorraavatus. A kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem bölcsészeti, nyelv- és történettudományi karán június 13-án avatták roktorrá Varga Valéria áll. leánygimnáziumi tanárt, dr. Varga István MÁV tanácsos leányát.

EGY HÓNAPI FOGHAZ TILTOTT HATÁRÁTLÉPÉSÉRT. Nagyvárad. Saját tud. Szombaton délelben több határátlépő ügyét tárgyalta a törvényszék büntetőtanácsa. Márta Jánosné, Márta Mária, Márta Virág és egy fiatalkorú betfiai lakosok ilték a vádlottak padján, azért, mert ez év június 4-én engedély nélkül tiltott úton lépték át a határt és jöttek Nagyváradra. A törvényszék valamennyi vádlott bűnösségét megállapította és egyenként egy-egy hónapi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

Keresztény családoknak, termelőknek, fogyasztóknak, legőszintébb érdeke: „Keresztények Szövetkezete” közgyűlésére eljőnni huzonegyedikén háromórára „Baross Szövetségbe”.

Köszönetnyilvánítás. Ezuton mondunk köszönetet mindazoknak, akik drága feleségem, illetve felejtethetlen jó édesanyámk elhunytá alkalmából részvétükkel fájdalomukat enkhiteni igyekeztek. Lamanesz Sándor és családja.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Több érdeklődőnek: Munkásokölcsön ügyben az ingatlan építéshez szükséges jelentkezési ívet a Lakásépítési Állandó Bizottság küldi. Címe: Budapest, II., Lánchíd-u. 2. — A hitelt a Pénzüntézet Központ állapítja meg. Címe: Budapest, V., Szabadság-tér 5—6.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a „MAGYAR LAPOK”-at.

HIRDETMÉNY. Értesítjük az özezes fűszer- és vegyeskereskedőket, hogy a legújabb árjegyzék a Baross Szövetségben (Rákóczi-ut 12., III. em.) azonnal átvehető. A hirdetések hétfőn reggel feltétlenül kifüggesztendők, hogy a kedden reggel meginduló ellenőrzés kifüggesztve találja. Baross Szövetség.

Az állami Dobó Katica polgári leányiskola rajz- és kézimunka kiállításával kapcsolatosan megjelent tegnapi cikkünkben a III. és IV. osztály munkájának beszámolójánál — sajtóhiba folytán — tévedés csúszott be. A helyes szöveg a következő: III. osztályból Munkácsy Katalin, Lucseszk Ilona, Nagy Magda, Kóbor Klára, a IV. osztályból Saar Zsuzsanna, Kosztin Magda, Fráter Margit és Kesztelni Zsuzsanna szép munkái külön dicséretet érdemelnek.

Gépipari iskola érettségi. A m. kir. állami gépipari középiskola érettségi vizsgái tegnap fejeződtek be. A vizsgán Szemmary László, a budapesti m. kir. szövőipari iskola igazgatója elnököl, dr. Baintner Ottó miniszteri osztálytanácsos, az iparügyi miniszterium képviselőjének társelnöke mellett. A vizsgára jelentkezett 15 tanuló közül 11 növendék sikerrel érettségizett s jelesen éret lett Fehér Ferenc, Galló János és Hollósy György; jól érett Kertész László és Szőke László; érettnek nyilváníttatott Gavrillette Ernő, Kiehonny István, Nagy Ferenc, Popovits János, Topa Imre és Szász Nándor. Négy növendék javító vizsgára lett utasítva. A vizsgára kiküldött miniszteri megbízottak, különös elismerésüket fejezték ki az érettségín látottak és hallottak felett, megemlítve azt a nagy haladást, amelyet az elmúlt évben a tanulók a multhoz képest elértek.

Felhívás a szervezetlen házfelügyelőkhoz. A Házfelügyelők Nemzeti és Gazdasági Országos Egyesülete Nagyvárad Csoportja (Gróf Teleki Pál-u. 32.) ezuton szólítja fel a még szervezetlen házfelügyelőket, hogy saját érdeklükben és keresztény magyar házfelfias kötelességből haladéktalanul iratkozzanak be egyesületünkbe. Elnökség.

IRÉN NÉNI MÉSÉI

Lapulevél csárda

Perzselt a nap, mint a katlan, sehol sem volt árnyék: tikkadoztak a melegtől Katicáné bogárék. Egyszer aztán egyet gondolt Katicáné lelkem, vikendházat építtetett a pipacsos telken. Csapot-papot ott hagyva, egy holdvilágos éjen, kiköltöztek családosól gyors csigaszekéren.

Hej, víg világ köszönt rájuk. Kacagott a kék ég: áldott nap csak lustálkodott a hétpettyes népség s mert a patak is ott nyargalt házuk előtt éppen, kedvük ézöttiyant csónakázni zöld bodzalevélen.

Nosza, béreltek hát nyomban egy család bérkát, nyaralójuk kis aytaját gondosan bezárták. Jomaguk meg felöltöztek babos rokolyába s becsücsültek nagy büszkén a zöldlevél-bérkába. Evezőnek szakítottak hét erős fűszálat s — szervusz világ! — a pataknak bátran neki-vágtak.

Vitte őket, mint a pillét, a halos víz sodra, csakúgy röpiült idre-bodros víganójuk fodra. Hogy az idő telik-múlik, nem is vették számba, elmentek vón étlen-szomjan Bergengóciába.

Víg útjuknak, úgy látszott, már eohsem szakad vége, mikor egyszer Katicáné fölpillant az égre.

— Szent Habakuk! Jón a vihar, mi lesz velünk máma? — sápitozott szegény feje s hét takaros lánya.

Hát alig telt egy pillantás, megeredt a zápor, a szélvész is megforgatta a bérkát vagy százszor. Evező tört, csónak billent a réttentő vészbe s belepotylyant valamennyi a patak vizébe...

Még szerencse, hogy Ceibor úr ott uszált, a fúrge, mert különben elzártak vón, akárcsak az ürge. Kihalásza nagy gyorsan a díszes társaságot, de szép babos rokolyájuk bizony ronggyá ázott.

Leszállóban volt az este, bontogatta szárnyát...

A pogány is szánta vón a sok árva bogárkát: bandukoltak étlen-szomjan, reszkettek meg áztak, nézegették, hol találnak valahol egy házat.

Katicáné asszonynak már majd eltört a lába. Hát egyszer csak nagyot kiált: — Nini, ott egy csárda!

Az aytóban ott hajlongott Kecsebéka Náci:

— Kérem ássan. — breke-keke — tessék beszélni!

Befordult Katicáék, nem mondaták kétszer: örültek, hogy fedél alatt lehetnek az éjjel...

Hát Teremtőm! — volt odabent olyan hangos lármá, amelyet még nem hallott a Lapulevél-csárda. A szoba már telis-tele volt uri vendéggel, azt se tudták Katicáék, hogy néznek széjjel. Szólt a zene kinálgatták a borral telt korsót s kilenc eserebogár járta nyalkán a tehorzót.

Nosza, mikor meglátták a hét csinos bogárkát, illegette valamennyi sárga-csizmás lábát: menten táncra kérték őket s prücsökmuzsikára a hét pettyes Katibogár virradatig járta.

Aztán szépen hazamentek, aludtak rá párat s holtukig elemlegették azt a pompás bálát.

A dolgos királylányka

Messze-messze, valahol a bihari határban, volt egyszer egy rengő-ringó arany búzatábla...

Kis királylány ablakából éppen oda látott s nézegette, hogy táncolnak az érett kalászosok. Gondolt egyet s Péter-Pálkor, kora virradóra, felöltözött rinces-ráncos tarka viganóba. Arany haját befonta selyem pántlikába, ezüst sarlót, mázas korsót fűzött a karjára s még a márvány-palotában aludtak a strázsák, mikor már a dülöyton szedegette lábát. Mire meg a torony hegyén hajnalt kiabáltak, be is szegődött a szentem marokszedő lánykának.

Nem fogott ki rajt a dolog, első volt a sorba, mintha bizony otthon is a markot szedte volna. Villogott az ezüst sarló parányi markába, rákacagott a sok pipacs, vadrezeda, zsálya...

A tizes nap szép pirosra csókolta a

képét. Hajladozott, serénykedett, kötözte a kévét. Keresett is három véka buzaszemet véle s három mérő aranyozsot még a tetejébe.

Vállra kapta s elvitte az ugrai malomba s a fómolnár megörölte a búzáját nyomba. Ő meg kenyeret dagasztott szaporán belőle, takaros kis aranypántos virfalakonőbe. És mire a piros hajnal felvált az égen, ki is sült a ducos pép a búbosban szépen.

Nosza, híre futott gyorsan, mily szorvas lélek s tódultak a palotába a deli legények: a nagy cifra kapu előtt egymást taszigálták s feleségül kérte mind a dolgos királylánykát. Királyfi is akadt kettő — macska rugja máját! — tán még most is ott tapossák egymás topánkáit.

Akosfyné Eötvös Irén.

Ábris és Ábrahám

Irta: Akosfyné Eötvös Irén

III.

Reggeli harangszóra értek a vásárra. Már mesziről szólt a dob, zenezők, cintányén s virított-rikított a sok társabarka sátor. Azt sem tudták, hova nézzenek, merre pislogjanak, mert ha száz szemük lett volna, jutott vón bőven mindnek látnivaló.

Rebeka asszony a rokolyás sátrakat pillogta, a tekintetes úr meg a lacikonyhák felé esdekelt s mire körülnéztek, Ábris már a forgó-komédia sallangos csapajáról kurjongatott feléjük.

Nosza, hamar fülöncsüpték s kézenfogva cipelték tovább, nehogy megint elbódorogjon. Dehát az ugyis csak addig tartott, amíg be nem fordultak egy csizmás sátor alá. Takaros kis rámás csizmát parancsoltak elő Ábriskának, de mire nagy hajlongások közt leakasztotta a csizmát a pocakos mester, hogy az úrfi lábára próbálja, az már a hetedik sátorban ropogtatta a mézes pogácsát.

— Nyne, azt a hétyluku olvas mogyoróját a kőlykinek! — markolászta mérgesen a kampós botot a tekintetes úr. — hát nem elinált megint a huncut!

— Majd előkerül, lelkem. Sohse rontsa érte drága egészségét. — csititgatta Rebeka asszony, bár ő is majd elpityogta magát az újabb ijedségben.

Végre megcsihadt egy parányit Cincogi uram s nagy morogva kinyalazott egy szép kékhasú bankót a selyembukcszából, a csizma árában.

— Még egy kis ködmön is kéne a fiúnak. — fuvolázott a tekintetes asszony — meg ne fázzék a galambom a télen ha eselőbe jár. Meg egy hársnybőr sü-

veg... Meg még egy... — de be sem fejezhette a szót, olyan iszonyu zenebóns, felfordulás kerekedett a vásárosok között. Futott valamennyi, mintha szemüket vették volna. Legelő a természetes hábsütő hadonászott s pirosra-dagadt képpel kiabálta:

— Elébe hé! Fogják meg!... Oda a sok drága mandulás pogácsám!... Egy marékravalót se hagyott belőle a gonosz!

Felkapta a fejét a szörnyű lármára Cincogi uram is, de majd a földbe gyökerezett két earkantysu csizmája, ahogy odanézett, mert ép abban a pillanatban kapta el egy fúrge kéz Ábris farkincáját s már lazakolták is amugy istenigazában.

— Ábriskám! Galambom!... — sikoltott a tekintetes asszony.

— Héj! ne hántsák azt a gyereket! — rikkantotta Ábrahám úr. — Megfizetem én a kárt, utolsó szálig. Véled úrfi meg majd otthon diákurálok! — dörront rá Ábrisra s már gombolta is elő megint a bukát. Biz az meglapadt szegény, mire szétoszlott a kárvalott népség s Ábriska orcája úgy megsavanyodott mint ha vackort früstökölt volna, nem pedig len mézes pogácsát. De meg is volt rá az oka mert igen mérgesen izget-mozgott a tekintetes úr hegyesre-fent ritkasép bajusza. Belecsimpszkodott hát az anyja szoknyájába s olyan ájtatos képet vágott mintha kettőig se tudna számolni a jámbor. Csak a száját nyalogatva sűrűn, édes emlékezéssel a drágálatos süteményekre.

(Folytatjuk.)

FEGYVER

agyazás, tartósfényű csőbarnítás-lavitás LOVASZ I. puskaműves Nagyvárad, Damiénich utca 37. sz.

KIS TÖRTÉNELEM

III. Béla (1172—1196)

III. Béla igen derék és bölcs király volt. Uralkodása kezdetén fogadalmat tett, hogy mindenben méltó akar lenni Szent László királyhoz.

A görög császár udvarában nevelkedett s ott igen sokat tapasztalt és látott. Nagy uralkodói tehetséggel látott az ország erejének és fényének emeléséhez. Legelőször is földművelésre akarta nevelni hadviseléshez szokott népet s ezért francia feleségének közvetítésére a francia eredetű cisztercia rendet hívta be s több kolostort alapított számukra. Az egyszerű szerzetesek a nép fiaival együtt a földművesek egyszerű életét éltek. Szántottak, vetettek, arattak s tanították a népet a föld gazdaságos művelésére. Fáradozásuknak meg is lett a gyümölcse, mert Magyarország hamarosan olyan virágzásnak indult, hogy az angol király után a magyarok királya volt a leg-gazdagabb egész Európában.

II. Béla uralkodása alatt vonult át országunkon a II. kereszties hadjárát, melynek vezére a hatalmas német császár Barbarossa Frigyes volt.

Gyermek posta

Kedves Gyerekek!

Tudom, már mindannyian sikeresen levizsgáztatok s most boldog szívvel örvendeztek a munkátokkal elért szép eredménynek. Eljött a várvavárt vakáció, most pihenjétek, játszatok, szórakoztatok! Ne felejtsetek el, hogy a napfény, víz és levegő életetője mindennek a földön s az emberek sem lehetnek e nélkül egészségesek. Használjátok hát mindhárom módjával.

Jó szünidőt kíván mindnyájatoknak:

Szerkesztő néni.

Kis fejtörő

1. Pólló rejtvény.

Egy nagy magyar költő neve.

A	nci
R	ózi
A	nti
N	usi
Y	belt
J	ózi
Á	qi
N	óra
O	lqa
S	anyi

2.

Hozz vizet
1000

3.

r r r r

GAZDASÁGI ÉLET

Az élelmiszerjegyekkel kapcsolatos felszólamlások sorrendje

Nagyvárad thj. város Közélelmezési Hivatala felhívja az érdekelteket, hogy az 1942. július 5-től 1942. október 4-ig érvényes bíró kiosztott élelmiszerjegyek elleni felszólamlásokat Nagyvárad thj. város Közélelmezési Hivatala a kerületi beosztások szerint kizárólag a következő sorrendben intézi el:

I. kerület június hó 30.án, kedden.

Magába foglalja a Nagyvárad—Szegec vasútvonalától a Sebes-Körös jobb partján haladva, a Mikszáth Kálmán-utca, Balassa-tér, Báró Eötvös József-utca által határolt városrészt.

II. kerület július 1.én, szerdán.

Magába foglalja a Mikszáth Kálmán-utca, Balassa-tér, Báró Eötvös József-utca, a nagyvárad—kolozsvári vasútvonal, valamint a váradvelencei vasúti hídtól a Mikszáth Kálmán utcai vasútig a Sebes-Körös által határolt városrészt.

III. kerület és IV. kerület július 2.án, csütörtökön.

A III. kerület magába foglalja a Sebes-Körös balpartján haladva Nagyvárad város határáig terjedő részt, melyet elválaszt a IV. kerülettől Gilányi-utca és a Torna-utca.

A IV. kerület magába foglalja a III. kerületet határoló Gilányi-utca, Torna-utca vonalától kezdve a Rulikovszky út, Mezey Mihály-utca és a Szent László-térig terjedő városrészt.

V. és VI. kerület július 3.án, pénteken.

Az V. kerület magába foglalja a Szent László-tér, Mezey Mihály-utca, Gróf Apponyi-fasor, Vitéz-utca és a Sebes-Körös balpartja által határolt városrészt.

A VI. kerülethez tartozik a Rulikovszky-út, Apponyi Albert fasor, Vitéz-utca-ától a Gáll Mózes-utcaig terjedő rész.

VII. és VIII. kerület július 4.én, szombaton.

VII. és VIII. kerület július 4.én, szombaton.

A VII. kerület, illetve a Hegyközség, amely magába foglalja a budapest—kolozsvári vasútvonalától a szőlőhegyek felé eső részeket, mely kerületnek a jegykiosztása a Ritoók Zsigmond-utcai iskolában történt meg. Ezen kerülethez tartozik még a Kálvária és a Kórház-utca teljes terjedelmében az egyes számtól kezdve.

VIII. kerület, Össi-telep, mely magába foglalja Aradi-ut, Gáll Mózes-utca-ától a nagyvárad—szegedi vasútvonal által határolt területet.

Felszólamlások alkalmával minden felszólamló hozza magával az 1942. július 5-től 1942. október 4-ig kiosztott jegyek kísérőlapját, melynek alapján fenti időpontra érvényes bíró élelmiszerjegyek ki lettek kézbesítve, hozza

magával vásárlási könyvét és személyazonosságát igazoló okmányait, valamint rendőregi bejelentőt. Ugyancsak fenti időpontokban vehetik át élelmiszerjegyeiket mindazok, akik 1942. június 10-ig elmulasztották lakás változásukat Nagyvárad thj. város közélelmezési hivatalánál bejelenteni és a kézbesítést végző tisztviselők élelmiszerjegyeiket a Közélelmezési Hivatalnak visszaszolgáltatták.

Július hó 1-ig nem lehet előre beváltani a kenyérbjegyet

Értesítem a város közönségét, valamint a kenyérrárusítással foglalkozó sütőiparosokat és kereskedőket, hogy folyó évi június hó 22-én reggeltől a kenyérbjegyek feltüntetett vonal után esedékes jegyeket csak aznap válthatják be. Előre egyáltalában nem lehet beváltani kenyérbjegyet. Ezen intézkedésem 1942. július hó 1-ig érvényes.

Továbbá ismételt felhívom az érde-

Nagyvárad thj. város Közélelmezési Hivatala ismételt felhívja Nagyvárad thj. város közönségét, hogy lakás változásait a rendőrségnél történő bejelentéssel egyidőben az élelmiszerjegyek zavartalan kézbesítése érdekében Nagyvárad thj. város Közélelmezési Hivatalánál is eszközölje.

Nagyvárad thj. város Közélelmezési Hivatala felhívja még a közönség figyelmét, hogy az elveszett élelmiszerjegyek a 310-1092. számú M. E. rendelet értelmében ujjal nem pótolhatók, ilyen irányú kérelmet a Közélelmezési Hivatal kivétel nélkül minden esetben elutasít.

Nagyvárad, 1942. június 20-án.

Dr. Soós István s. k. polgármester.

kelteket, hogy a kenyérszelvényről csak a kereskedő vághatja le a szelvényeket és végül, hogy váltójegyre csak vendéglőök adhatnak ki a helyiségükben fogyasztók részére. Jelen rendelkezésem megszegői ellen a legerősebb megtorló intézkedéseket fogom alkalmazni.

Nagyvárad, 1942. június hó 20-án.

Dr. Soós István, polgármester.

Kötelező a burgonya felhasználása a fehér kenyér készítéséhez

A m. kir. Miniszterium 3610/1942. M. E. számú rendelete értelmében a fehérkenyér készítésének engedélyezésére vonatkozólag az alábbiakat hozom Nagyvárad thj. város közönségének tudomására:

A törvényhatóság első tisztviselője — thj. városokban a polgármester — megengedheti, hogy finom búzalisztból fehér kenyeret készítsenek és hozzanak forgalomba. Az eziránti kéréseket az érdekelt pékiparosoknak a Közélelmezési Hivatal útján a polgármesteri hivatalhoz kell beterjeszteniük.

A burgonyának a kenyér készítéséhez való kötelező felhasználása szempontjából a fehér kenyér az egységes búzakenyérrel egy tekintet alá esik.

100 kg. kenyér készítéséhez 75. kg. finomlisztet, illetőleg ott, ahol a kenyérsütéshez burgonya felhasználás kötelező, 71. kg. finomlisztet utalnak ki a pékiparosoknak.

A finom búzalisztból készült fehér kenyér legmagasabb fogyasztói ára a 84.000/1942. K. M. számú rendelettel az ország egész területén kg.-ként 74 fillérben, a legmagasabb viszonteladói ár pedig a vevő üzletébe szállítva kg.-ként 69 fillérben van megállapítva.

Ahol a kenyér fejadagot kenyérlisztben szolgáltatják ki, ott a kenyérliszt helyett ugyanolyan mennyiségű finomlisztet is lehet kiszolgáltatni.

Azok a sütőiparosok, akik percc előállítására engedélyt kaptak, csak finomlisztből készült perccet állíthatnak elő, illetve hozhatnak forgalomba.

Szárasztású feléket és morzsa készítés céljára tészta csak finomlisztből szabad előállítani.

Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással büntetendő az, aki a fenti rendeletnek a fehér kenyér készítésénél a burgonya felhasználására, továbbá a percc, a szárasztású felék és a morzsa készítésére vonatkozó rendelkezéseit megszegi vagy kijátsza.

Nagyvárad, 1942. június 16.

Dr. Soós s. k. polgármester.

Szabaddá tették a köles forgalmát

Értesítem a város közönségét, hogy a m. kir. Közellátásügyi Miniszter Ur 316.459/1942. III/2. sz. körrendeletével a japánkölest, mint takarmányozási célokra szolgáló terményt a zár alól feloldotta és így az szabadon forgalmazható.

Nyomatékosan figyelmeztetem a város közönségét, hogy a feloldás csupán az állati takarmányozási célokra szolgáló japánkölesre vonatkozik, míg az emberi élvezetre alkalmas köles a zár alól nincsen feloldva.

Nagyvárad, 1942. június 17.

Dr. Soós s. k. polgármester.

Az Actio Catholika 57. sz. filmkritikája

„A FÉRFI IS EMBER”. Szórakoztató filmbolozat.

„BÜNBŰS VAGYOK”. A tisztességes és erkölcsstelen élet szembeállítás az utóbbinak túlerős szemléletével, frívol hatású jelenetek beszövéssével. Költői igazságszolgáltatása nem üt közlik a természetes erkölccsel.

„FEHÉR HAJÓ”. Olasz haditengerészeti és sebesült ápolás hősiesség megkapó filmje.

„GAZDATLAN SZIV”. Valószínűtlen szerelmi történetet erkölcsileg kifogásolható jelenetekkel.

„HULLÓ BILINCSEK”. A finn „aktivisták” mozgalmanak dicsőítése. Néhány bár-jelenet erkölcsileg kifogásolható.

„MELYIKET SZERESSEM”. Szórakoztató vígjáték. Erkölcsi szempontból kifogás alá nem esik.

„NEVESS ÉS SZERESS”. Szórakoztató filmoperett, több kifogásolható jelenettel.

„NÉPITELET”. Izgalmas vadnyugati történet kielégítő erkölcsi megoldással.

„VIHARKAPITANY”. Egy felesleges érzelmi tánojelnet híján erkölcsileg elfogadható film izgalmas tömeg- és harsány jelenetekkel a velenceiek és a törökök küzdelmeiről.

8 súlyos sebesültje van az érmihályfalvai vasúti karambolnak

(Nagyvárad.) Súlyos vasúti karambol történt tegnap a késő esti órákban a közeli Érmihályfalva pályaudvarán. Mint értesülünk, a szerencsétlenségnek nyolc súlyos sérültje van, akiket még az esti órákban Nagyváradra szállítottak, ahol az időközben kihívott mentők részesítették első segélyben. Részletek még nem ismertek.

Tudja-e Ön...

...hogy az ausztráliai és tasmániai bennszülöttek érdekes füstjelenszerűekkel gyorsan és alaposan dolgozó hírszolgálatot fejlesztettek ki? Minden ausztráliai fű és fa könnyen gyullad és így a tűzszerzőmot állandóan magukkal hordó bennszülöttek bárhol és bármikor könnyen adhatnak le füstjeleket. Akáccággal táplált vastag füstoszlop születést jelent, az eukaliptusz levelekből rakott tűz kékes füstje halálesetet ad tudomásul, vörös füst pedig élelmiszerkérdezt jelent. A különböző színű, vastagságu és számú füstoszlopok variálásával a bennszülöttek terjedelmes közléseket is tudnak továbbítani, úgyhogy a korall-tengeri csata eredményét, melyet az ausztráliai rádió igyekezett elhallgatni, talán már a szárazföld belsejében élő bennszülöttek is ismerik.

Zakar András
Tihamér püspök élete
ahogyan kortársai látták
Ara fűzve 4, kötve 5 Pengő.
Királyi Magyar Egyetemi Nyomda kiadása.
Kapható a vevőszámlánknál.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — Polgári arak!

SPORT

Az NB I. utolsó fordulója : NAC-Gamma Budapesten

(Saját tud.) Pénteken délután fejezték az NB I. utolsó fordulója NAC az Erzsébet-ligeti sportpályán. Ezt a szokásos hétfői fordó és masz-száz követte. Az edzésen résztvett valamennyi játékos a húzóda-sával küzdő Bodola sem hiányzott. Szöllősi is kiheverte sérülését és így vasárnapi játéka biztos már. Bodola még nem nyilatkozott, hogy vállalja-e a játékot, mégis a vezetőség számol azzal, hogy a nagyhirű csatár ott lesz a zöldfehérek utolsó bajnoki hajrájában. A csapat egyébként ma este a menetrendszerű gyorsulással indul útnak. A hangulat kitünő, mindenki győzelemben bizik.

A Gamma a Gamma SzSE ifjúsági

csapatával játszott edzőmérkőzést. A Gammának nagyszerűen ment a játéka, pedig az ifjúságiak igen jól tartották magukat. Az ifiben az első félidőben Bolemányi, a másodikban Havas védett. A „nagyok” azonban így is egész sereg gólt helyeztek el az ifik kapujába. A Gamma két próba-játékkal próbálkozott. Az edzés után Jánosy Béla, a Gamma FC sportigazgatója a NAC elleni csapato-összeállításról ezt mondta:

— A sérülésből felépült Nádas jól mozgott, így tehát nincs szükség arra, hogy Tóth legyen a jobb hátvédünk. A csapatösszeállítás tehát a következő: Havas — Nádas, Kónya — Király, Tóth I., Hires — Kincse. Süitő, Palatinus, Horváth, Patkoló.

Nagyvárad vasárnapi sportműsora

(Saját tud.) A Szatmári SE az MLSz-en keresztül a Törökújvári javára lemondta vasárnapi mérkőzését. A rendező pirosfeketének azonban, hogy családostól ne okozzanak a labdarúgás híveinek, mégis biztosítják a vasárnap sportműsorát.

Fél 3-kor a MÁV jól fejlődő csapata a Gyulai AC ellen játsza utolsó bajnoki mérkőzését, mely tekintve a gyulaiak felkészültségét — izgalmasnak ígérkezik. Negyed 5-kor az ifi bajnokság döntőjére készülő NAC ifi a Törökújvári fiataljaival mérí össze erejét. 6 óra körül a vasárnap csemegéjére, mikor is a „nagy” Törökújvári áll majd szembe a NAC kombinált csapatával. A zöldfehérek csapatában helyet kap valamennyi, a

Gamma ellen nem szereplő elsővonals-beli játékos.

A mérkőzéseket népszerű hely-árakkal bonyolítja a rendező egyesü-let s tekintve annak érdekességét nagy közönség várható.

Ma kezdődik a Róma Kupa olasz-magyar visszavágó mérkőzése

Először Horvátországban szépen szereplő, azután Olaszországban sorozatos vereségeket szenvedő tenisze-zőink ma Rómában megkezdik az olasz-magyar válogatott mérkőzést. Ez a Róma Kupa visszavágó mérkő-zése.

RÁDIÓ

VASÁRNAP, JUNIUS 21.

- 8.00 Fohász. Szózat. Reggeli zene.
- 8.45 Hírek.
- 10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a terézvárosi plebaniatemplomból. A szentbeszédet dr. Pusztai Sándor leányfalusi plebános mondja.
- 11.15 Evangélikus istentisztelet a Deák-teri templomból. Igét hirdet dr. Keken András lelkes.
- 12.15 Levente-műsor.
- 12.55 Vitéz Bély László előadása.
- 13.10 Berlini Filharmonikusok zenekara.
- 13.45 Időjelzés, hírek, vizállásjelentés.
- 14.00 Hanglemezek.
- 15.00 Mezőgazdasági szakelőadás.
- 15.45 Tabányi Mihály jazz-negyese.
- 16.00 Gárdonyi Géza elbeszéléseiből felolvasás.
- 16.25 Géczy Barnabás zenekara.
- 16.40 Közművelődési előadássorozat.

- 17.00 Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
- 17.20 Melles Béla-zenekar.
- 18.00 A Gyóni Géza Irodalmi Társaság délutánja.
- 18.30 A berlini állami opera tagjaiból alakult nagy zenekar.
- 18.45 Illovszky János előadása.
- 19.00 Honvéd kivánsághangverseny.
- 22.00 Hangképek a vasárnap sportjáról Majd: Sport- és löversenyered-mények.
- 22.30 Aurora násza — balettzene.
- 23.25 Verese Károly cigányzenekara.

Budapest II.

- 11.50 Toki-Horváth Gyula cigányzene-kara.
- 12.15 Zenekari művek.
- 15.00 Buttola Ede tánczenekara.
- 17.15 Wagner: Tannhäuser. Opera
- 20.00 Hírek.
- 20.15 Batáry-vonósnegyese.
- 21.00 Dr. Balogh József előadása.

HÉTFŐ, JUNIUS 22.

Budapest I.

- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemé-nyek. Reggeli zene.
- 10.15 Scvinszky László szalonzenekara.
- 11.20 Ruprecht Ferenc énekel.
- 11.40 Miksa császár tragédiája. Tenéz Sándor előadása.
- 12.10 Országos Postászenekar.
- 12.55 Vitéz Bély László előadása.
- 13.10 Berlini Filharmonikusok zenekara.
- 13.45 Időjelzés, hírek, vizállásjelentés.
- 14.00 Hanglemezek.
- 15.00 Mezőgazdasági szakelőadás.
- 15.45 Tabányi Mihály jazz-negyese.
- 16.00 Gárdonyi Géza elbeszéléseiből felolvasás.
- 16.25 Géczy Barnabás zenekara.
- 16.40 Közművelődési előadássorozat.

Páratolja a

- Károly. Felolvasás.
- 17.15 Pertis Pali cigányzenekara.
- 18.00 Új magyar honfoglalás Baranyá-ban. Mogyorós István előadása.
- 18.15 A Vakok Homérosz énekkara.
- 18.40 Gáspár Gyula elbeszélése.
- 19.20 Cigányprimások iskolája. A köz-vetítést Debrecenből vezeti Bu-dinszky Sándor.
- 19.35 Hős honvédeink Szovjetföldön. Vitéz Pávai Mátyás Sándor nyug-állományú altábornagy előadása hanglemezekkel.
- 20.15 Az Operaház zenekara.
- 22.10 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 20.15 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 23.25 Sárjai Elemér cigányzenekara muzsikál, Varga Imre énekel.

Budapest II.

- 18.40 A Budai Mandolin Zenekar.
- 19.45 Malcsiner Béla jazz-zongoraszá-mal.
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Haydn: Esz-dur vonósnegyese.
- 20.55 Illiczky László tánczenekara.
- 21.25 Nagy Méda előadása.
- 22.10 A 2. honvédgyalogezred zenekara

KEDD, JUNIUS 23.

Budapest I.

- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemé-nyek. Reggeli zene.
- 10.15 Weidinger Ede szalonzenekara.
- 11.20 Dalok és hangszerszólók.
- 11.40 Divattudósítás.
- 12.10 Folyamerők zenekara.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vörös-kereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Szórakoztató zene.

Modern princess, STRANDFÜZŐ, fűzőpótló, csipőszorító, melltartó, harisnyatartó egyéni méretre; ki-tünő szabás, elsőrendű munka és anyag, izléses kivitelben, olcsó ár-ban rendelhető a jó hírnevű KOVÁTS SÁNDORNÉ fűzőspecia-listánál, Szent Gellért-u. 10. szám. (Nilsesz-telep).

- 15.20 Melles Béla-zenekar.
- 16.15 Gyermekdélután.
- 17.15 Tánczene.
- 18.00 Vargha László előadása.
- 18.25 Sinkó János harmonikaszámai.
- 18.40 Portugál hajósok. Dr. Kéz Andor előadása.
- 19.20 Eszterházi vigasságok. Besseney György Eszterházián. Összeállítot-ta Thurzó Gábor.
- 20.50 Magyar nő a háboruban. Gróf Edelsheim-Gyulay Lipótné elő-adása.
- 21.05 Ahol gyermek voltam. Zilahy La-jos beszél Nagyszalontáról.
- 22.10 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 23.25 Oláh Kálmán cigányzenekara.

Budapest II.

- 18.20 Ruszin hallgatóinknak.
- 18.55 Cortot zongoralemezei.
- 19.10 Mezőgazdasági félóra.
- 19.35 Olasz nyelvoktatás.
- 20.00 Hírek.
- 20.20 Rác Berci cigányzenekara.
- 21.10 Beethoven: Fűvösötös.
- 22.10 Operetrésztetek.

APRÓHIRDETÉSEK

Lakás

Különbejárati butorozott szoba köz-velten fürdőszobával kiadó. Smetka-u. 1. I. em. 8. 615

Kerekék kétszobás, esetleg nagyobb előszobával egyszobás és mellékhelyi-ségekből álló lakást. Címét a kiadóba kérem.

Egy vagy kétszobás lakást keresek mellékhelyiségekkel együtt. Esetleg bu-torozva is. Címeket „Julius 1” jellegre kérek. 608

Különléle

Brandisz magánnyomozó iroda nyomoz, megfigyel, informál. Nagyvárad, Hodossy-u. 30. 614

Hirdetmény. Nagyváradhoz közel, Körösszegapáti határában, Kutas pusztán 76 katasztrális hold buzatermő prima birtok. tanya és gazdasági épüle-tekkel lérbeadó. 2 mizsa övezholdan-ként. A mostani bérlő Balogh intéző. Toldi Komoly igénylők irjanak dr. Ha-rasztyné, Budapest, Városmajor-u. 18. 547

900-900 pengővel társulna öskeresz-tény szabóságához, esetleg más kisebb üzlethez, vagy vállalkozáshoz. Ajánla-tot „Megélhetés” jellegre kiadóba ké-rek. 612

Szabó Ferenc gyorsíróiskolájában ju-lius 1-én kezdők és haladók részére új tanfolyam kezdődik. Kellőszámu jelen-tkező esetén kedvezményes nyári ma-gasabbfokú gyakorló órák. Rakóczi-ut 12. szám. 611

Elcsereálném Debrecenben levő, ki-mondottan jó menetelű trafikomat ugyanolyan nagyváradit trafikkkal. Cím a kiadóban. 616

Cimfestő munkát olcsón vállal Paize Mezey Mihály-u. 1. 602

Kölcsön kapható házjavítás, mező-gazdasági, ipari beruházásokra. Hitel-szövetkezetnél, Bethlen István-u. 6. 569

Adás-vétel

Körszámú lakást, bútorokat, kocsit, autót, stb. árulok. 619

Elköltözés miatt kisebb sarokház sűrűn eladó. Szent József-u. 18. 617

Jókarban levő modern gyermekköci és babakelengye kiadó. Kuncz Aladár-utca 25. 613

10 lóerős cséplőgép lokomobil, üzem-képes, jó állapotban eladó. Urania, Bé-ke-utca 25. 609

Éjjeliszekrényt rézzel, vagy tiszta rézt, megvételre keresek. Címét a ki-adóba kérek. 600

Jókarban levő kombinált szoba bu-tort megvételre keresek. Címét a ki-adóba kérek. 601

Rekemiét, kétszemélyest megvételre keresek. Címét a kiadóba kérek. 602

30.000 darab új téglá eladó. Cím a kiadóban. 500

Allást keres

Művelt hölgy német társalgást tanít keresztény gyermekeknek vagy felnőt-teknek. Címét a kiadóba kér. 618

Hőzimesteri állást keres gyermektelen házaspár, a férfi lakatos. Nagy Gyula Komádi, Széchenyi-utca 1. 610

Menekült keresztény leány kiszolgálónak ajánlkozik, rövidtáru szakmában gyakorlattal. Balogh Emma, Lázár Vilmos-u. 10. 603

Főző házvezetőnőnek, gazdasszony-nak ajánlkozik övegyasszony nagy leányával, jól süt, főz, megbízhatók, jó bizonyítvánnyal, szerény igényűek, jó otthonra vágyanak. Cím Körcsny A. gazdasszónynak, Ujkigyós. 607

Allást nyec

Szönyeg csomózó munkáerőket és ta-nulókat felveszek. Prima munkáért mindenkinél többet fizet: **Nagyvárad Szönyeg Szövő,** Feketesas palota, Pa-jkossy felett, II. em. 73. 620

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: **Dr. Paál Árpád** Felelős kiadó: **Dr. Scheffler Ferenc**, Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.